

Ilanngussaq

uunga

Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu sulissutigeqqullugu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissaq Qasigiannguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik, aamma Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersorneqarnerata annertusineqarnissaanik, maleruagassat siunnersuutip aallaqqaataani tunngavilersuutitut nalunaarsorneqartut naapertorlugit aaqqissuunneqartussamik (Immikkoortut A-miit D-mut)

Nalunaarusiaq

**Erngup nukinganik iluaquteqarluni
nukissiornikkut Qasigiannguut aamma
Asiaat pilersorneqalernissaat
kiisalu**

**Nuummi Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni
erngup nukinganik iluaquteqarluni
nukissiorfiup allineqarnissaa**

Imarisai

1. Aallarniut	4
1.1. Pisortat nukissiuutitsigut pilersuineri aamma inuinnaat namminneq kiassaateqarneri.....	8
2. Qasigiannuanut aamma Aasiannut piujuaannartitsisumik nukissiuuteqarnikkut pilersuineq	10
2.1. Qasigiannuguit aamma Aasiaat eqqaanni misissueqqaarnerit	10
2.2. Qasigiannuani aamma Aasianni nukissiuutinik atuineq	11
2.3. Teknologiit assigiinngissutaat.....	13
2.4. Erngup nukinga Qasigiannuguit aamma Aasiaat pilersorneqarnerannut.....	15
2.5. Seqernup nukinga aamma anorisaatit atorlugit Qasigiannuguit aamma Aasiaat pilersorneqarneri	21
2.6. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerat, Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuineq	24
2.7. Eqikkaanerup ilaa, Qasigiannuanut aamma Aasiannut siunissami pilersuinissaq pillugu.....	25
3. Nuuk aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa	26
3.1. Nuup eqqaani misissueqqaarnerit aamma allilerinissamut periarfissat.....	26
3.2. Nuummi nukissiuutinik atuineq	27
3.3. Erngup nukinganik nukissiorfiup allilernissaa	28
3.4. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerat	31
3.5. Immikkoortumi eqikkaaneq, siunissami Nuummut pilersuineq pillugu.....	32
4. Erngup nukinganik iluaquteqarluni suliniutissat suliniummut ataatsimut katinneqarneri...	33
5. Aningaasalersuineq.....	34
5.1. Aningaasalersuinissami periusissaq 1: Nalinginnaasumik tulleriarineq aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut aningaasaliissutissani.....	35
5.2. Aningaasalersuinissami periusissiaq 2: Nalinginnaasumik tulleriarineq aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut aningaasaliissutissani ilallugu nunatta karsianit attartukkanik	36
5.3. Aningaasalersuinissami periusissiaq 3: Aningaasanik katersisarneq nukissiuuteqarnermut akitsuut immikkut atugassiaasoq atorlugu	38
5.4. Aningaasalersuinissami periusissiaq 4: Nukissiorfiit aktiaatileqatigiiffittut immikkoortunngortinnerat.....	38
5.5. Aningaasalersuinissami periusissiaq 5: Erngup nukinganik nukissiorfiit immikkoortinneqarneri aktiaatileqatigiiffik "Greenland Hydro A/S"	39
5.6. Aningaasalersuinissami periusissiaq 6: BOT – Build, Operate/Own & Transfer	40
Ilanngussaq – Mianernarneranut nalilersuutit	42

1. Aallarniut

Nukissiuuteqarnermut aamma Imerk pilersuinermit immikkoortumut pilersaarut pingaarnernik 3-nik anguniagaqarfiuvoq.

1. Innaallagissap aamma erngup akii appasinersut

1. januar 2018 aallarnerfigalugu innaallagissap aamma erngup akii malunnaatilimmik apparneqarput, ilutigisaanillu akit assigiit pilersinneqarlutik, nunatsinni sumiluunniit najugaqarneq aamma /imaluunniit inuussutissarsiummik ingerlatsisoqarneris apeqquaatinnagu. Sipaarutaasut ilaqutariippasuit inuunerannik oqinnerulersitsippuit, minnerunngitsumillu suliffissanik nutaanik nutsuisuullutik, - minnerunngitsumik illoqarfanni minnerni aamma nunaqarfanni.

2. Nukissiuutit minguitsut, sumiluunniit tamatuma periarfissaqarfigisaani

Anguniagaavoq ukioq 2030-imi pisortat nukissiuuteqarnikkut pilersuinerat sapinngisamik annertunerpaq nukissiuutinit piujuaannartitsisunit pisuussasoq.

3. Nukissiuuteqarnikkut aaqqissuussinernik nutarterineq

Nukissiuutinik nioqqutissiorneq ikummatissanik imerpalasuni (uulia) tunngaveqartoq taarserneqassaaq nukissiuutinik piujuaannartitsisunik, soorlu erngup nukinganik, anorimik, seqinnermit pisumik, brint-imik, - taamatut aaqqissuussiviereersimanngitsuni. Allanguineq piumasaaqateqarfiusoq annertuumik nutarterisoqarnissaanik, aammalu nukissiuuteqarnikkut aaqqissuussinerit teknologiimik atuineq eqqarsaatigalugu tamakkiisumik perrassarneqarfigisaannik.

Nukissiuuteqarnermut aamma Imerk Pilersuinermit immikkoortumut pilersaarut anguniagaqarfiuvoq, aalajangiinissamut tunngavissamik suliaqartoqarnissaanik, erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigianniguit aamma Aasiaat nukissiuuteqarnikkut pilersorneqalernissaannut nukissiorfiliornissamut (anguniagaq 12). Ingerlaqqikkaannilu immikkoortumut pilersaarummi anguniagaq 11 oqariartuuteqarpoq aningaasalersuisoqarnissaanik maanna illoqarfanni erngup nukinganik nukissiuuteqarfiusuni arfinilinni, qularnaarisussanik erngup nukinganik iluaquteqarnerup saniatigut eqqakkanit ikuallaanermit kiammik iluaquteqarnissamik, aammalu nukissiuutit piujuaannartitsisunik allat tamakkiisumik illoqarfanni innaallagissamik aamma kissamik pilersuinermit naammassinnissinnaanissaat qularnaarneqassasoq. Ingerlaqqikkaannilu Naalakkersuisooqatigiinnermut isumaqatigiisummi ersippoq sulissutigiumaneqartoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik nutaanik sanaartortoqarnissaa.

Inatsisartullu aamma aalajangiiffigisassatut siunnersuummik akuersissuteqarnikuupput sammisaq taanna aamma pillugu Upernaakkut 2019-imi ataatsimiinnermi (UPA 2019/165). Akuersissuteqarnikkut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput aalajangiiffigisassatut tunngaviliisussamik Qasigianniguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorsinnaaneq pillugu, 2019-imi ukiakkut ataatsimiinnissaq sioqqullugu.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi ersippoq aalajangiinissamut tunngavissami qulaajarneqassasoq illoqarfiit sorliit aamma nunaqarfiit sorliit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornermut attavilerneqarsinnaanissaat pillugu qulaajaasoqassasoq, kiisalu ilanngunneqassasut misilittakkat naleqquttut assigiinngitsut nukissiuutinik piujuaannartitsisunik Igaliku-mi misileraanermeersut.

Nukissiorfimmik pilersitsinissaq Qasigiannuguit aamma Aasiaat pilersorneqarnissaa, kiisalu Nuup erngup nukinganik nukissiorfimmii pilersorneqarnerata annertusaavigineqarnissaa, taakkuupput suliniutissat nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinerup annertunerpaamik annertusineqarsinnaaneranut, taamalu ilalersuisuussallutik nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinerup sumiiffinni sumiluunniit nukissiuutinik nutaaliaasunik atuilluni anguniakkani pingaernerpaatut inissisimanerannut.

Kiisalu Naalackersuusut ingerlaqqittumik sulissutiginiarpaat Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuinermut Immikkoortumi Pilersaarummi nukissiuutit minguitsut sumiluunniit periarfissaqarfiusuni 2030-imi atugaalersimanissaat. Tamatumunnga atatillugu ilaatigut suliarineqassaaq aalajangiiffigisassatut siunnersuut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfeeqqanik sanaartortoqarnissaanut najukkani ukunani: Kulusuk, Qeqertarsuatsiaat, Qassiarsuk, Atammik, Arsuk aamma Ittoqqortoormiit. Kiisalu aamma suliarineqassapput nalilersuinerit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorsinnaanerit Maniitsumi, Paamiuni aammalu Nanortalimmi pillugit.

Nalunaarusiaq manna imaqarpoq aalajangiinissamut tunngavissanik, Qasigiannuguit aamma Aasiaat nukissiuutitigut pilersorneqarneranni erngup nukinga iluaqutigalugu pilersuilernissamik, kiisalu Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersorneqarnerata allilerivigineqarnissaanik. Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni sunniutaasussat tamarmiusut uani ataani takuneqarsinnaapput, Tabeli 1 – Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni erngup nukinganik nukissiorfiliorerit tamarmiusut kingunerisassaannik naatsorsuinerit

Tabeli 1 – Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni erngup nukinganik nukissiorfiliorerit tamarmiusut kingunerisassaannik naatsorsuinerit

Nukissiuutit piujuaannartitsisut	Sumiiffimmi nukissiuutit piujuaannartitsisut tunniussaata	Orsussamik inuiaqatigiit atuinerisa annikillissutaat (mio. liiteri / ukiut 22-it sinnerlugit***)	CO₂-sipaagaq (1000 tons/ ukiut 22-it sinnerlugit)**	Aningaasalii-nerit tamarmiusut (mio. kr.)	*Ilanngaareerluni maanna nalingat (mio. kr.)
Nuuk, erngup nukinganik nukissiorfimmik alliliineq,	Miss. 99 %	326	830	1.675	465
Qasigiannuguit aamma Aasiaat, erngup nukinga	Miss.95 %	219	568	1.345	-217
Suliniut tamarmiusoq		545	1.398	3.020	248

Nalunaarsuut * Ilanngaatit peereerlugit maanna nalinga naatsorsorneqarpoq naalagaaffiup aningaaserivissuata erniarititaa 4 % tunngavigalugu, Naalackersuisut inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut kingunerisassanik naatsorsuisarnermi ilitersuutaat tunngavigalugu.

** Orsussamik sipaaruteqarnek orsussat assigiinngitsuninngaanneersuupput. Orsussamik imerpalasumik atuinerup illikartinnissaa aallaaveqarpoq orsussamik imerpalasumik atuinivimmiit, kiffartuuissinermut isumaqatigiissuteqarfiusuni, assersuutigalugu inuit illuini kiassaaneranut, biilinuut il.il. Taamaasilluni ilaanngillat kilisaatinut, aalisariutit mikinerit, sunngiffimmi angallatit, timmisartunut assigisaannullu atuinerit. Atuinerup annikilliaruutissaatut sunniutaasussaq ukiut ingerlaneranni piartuaartussatut ilanngunneqarpoq. Kiisalu aamma ilanngunneqarpoq orsussamik imerpalasumik atuinerup Nukissiorfinni annertuseriaatissaa, pisariaqartussaasoq erngup nukinganik iluaquteqarluni Nuummik pilersuinermut nukissiorfik allineqanngippat. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfik allineqassanngippat pisariaqalissaaq ullumikkut nukik nioqqutissiaasartoq annikinnerulersissallugu, nukissiorfimmu imeqarfimmi imeq qularnaarumallugu.

*** Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni piffissaq nalilersuiviusoq ukiunik 22-inik sivisussuseqarpoq, erngup nukinganik nukissiorfiliorerit arlariit sanaartorfiuneri ilanngullugit

Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornikkut pilersorneqarnissaannut nukissiorfissap ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit nalinga tassaavoq - 217 mio. kr.-it. Tassa imaappoq

naatsorsuinerit naapertorlugit inuiaqatigiinnut ullumikkut aningaasat nalingat tunngavigalugu 217 mio. kr.-nik akeqassasoq, piffissami nalilersuiffiusumi sumiiffiup tamatuma erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersorneqarnissaa, maanna ikummatissanik imerpalasunik pilersuineq taarserlugu ingerlatsinermi.

Suliniullu taamaasilluni immikkuullarissutut isiginiaraanni inuiaqatigiinnut aningaasarsiornikkut kingunerisassaanik tunngaviusussanik naammassinninngilaq, , inuiaqatigiillu aningaasarsiorneranni suliniut kisimiitillugu pilersissagaanni annasaqarfiusussaalluni.

Illuatungaanilu Nuuk qiviraanni ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit ilorraap tungaanut ullumikkut nalinga tassaassalluni 465 mio. kr.-it.

Soorlu siusinnerusukkut eqqaaneqareersoq Nukissiuuteqarnermut aamma Imermik Pilersuinermut Immikkoortumut Pilersaarummi anguniakkat pingaernerit kaammattuutigaat nukissiuutit piujuaannartitsisut ikaarsaarfigineqarnissaat sumiluunniit nukissiuutinik nutarterinissamut periafissaqarfiusuni, taamalu ikummatissat imerpalasut peersinneqarlutik.

Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassaanik naatsorsuinerit tunuliaqutaralugit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq Qasigianguanut aamma Aasiannut pilersuisussamik unammillerneqassaaq ullumikkut akiusut naapertorlugit nalimigut killormoortukkut. Paarlattuanik inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut kingunerisassaanik naatsorsuineq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimiit Nuup pilersorneqarnera annertuumik inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni iluanaarutaassaaq. Taamaattoq aamma oqaatigineqassaaq inernerusussat annertuumik malussajasussaammata innuttaasut qanoq amerlassuseqarnerisa, orsussap akiata aamma sanaartornermi aningaasartuutaasussat allannguutigisinnaasaanni.

Tamanna tunuliaqutaralugu suliniutit immikkoortut marluk ataatsimoortinneqarsinnaapput, taamaattumillu ataatsimoortunik aningaasaliinertut isigineqarsinnaallutik. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasussat taamatut ataatsimoortitsinermi ajunngillat.

Aningaasaliissutinik 3 mia. kr.-it missaannik annertussusilinnik piviusunngortitsineq soorunami pinngitsoorani suliaassaasaaq annertoorsuaq, taamaattumillu piumasaqarfiussalluni aallaavittut immikkoortunik aningaasalersuinissamut periaasissanik nalilersuinerik, piviusunngortissallugit ajornartussaassanngippata suliaasat.

Ilutsit atorineqarsinnaasut ilaat nalilersuinermi ilanngunneqassapput, uanilu tamakkiisuunngikkaluanik eqqaaneqassallutik: A) Aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutaasunik tulleriarinermik allannguuteqartitsineq (immaqa landskarsimit attartornermit ilaneqartumik) B) akitsuutinik immikkut atorfissaleriikkanik akilersuisitsineq, C) Nukissiuuteqarnikkut ingerlatsivimmik tamarmiusumik imaluunniit tamatumani ilaanik ingerlatseqatigiiffimmut avissaartitsineq, aamma / imaluunniit D) Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnermi aningaasalersuinerik ingerlatseqatigiiffinnut namminersortunut isumagisassanngortitsineq, immaqa periaatsimik taaguuteqartunik Build, Operate and Transfer (BOT) atuinikkut.

Aaqqissuussinerusinnaasut - ilutsit pineqartut taakkua ersarinnerusunik allaaserineqarput nalunaarusiaminalunaarusiap kapitali 5-iani.

Nukissiuutit piujuaannartitsinermik tunngavillit nunatsinni sumiiffinni assignngitsuni piviusunnngortinneqartussatut isumaliutigineqartut, tamatumani aamma erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit, nalunaarusiami matumani allaaserineqartut, peqataassapput Kalaallit Nunaata naammassinninnissaanik FN-imi nunarsuarmit anguniagassaattut piujuaannartitsisumik tunngavilimmik ineriartortitsinermut siunertaanik. Tamatumani pingaarnertut ilaapput nunarsuarmit anguniagaat 7) nukissiuutit piujuaannartitsisut, 9) suliffissuaqarneq piujuaannartitsinermik tunngaveqartoq, ineriartortitsineq aamma attaveqaasersorneq aamma 13) silaannaap pissutaasut tunngasunik suliniutit.

FN-ip nunarsuarmit anguniagaa 7, nukissiuutit piujuaannartitsisut aamma anguniakkap ilaa immikkoortoq 7.1 kikkut tamarmik 2030 nallertinnagu tatiginartunik aamma nutaaliaasunik nukissiuuteqarnikkut pilersorneqalersimanissaat akit akilerneqarsinnaasut atorlugit. Anguniakkap ilaa immikkoortoq 7.2 imaqarpoq nunarsuarmit nukissiuutinik piujuaannartitsisunik assignngiiaartunik iluaquteqarnerat malunnaatilimmik annertusineqassasoq.

FN-imi nunarsuarmit anguniagaanni anguniakkat 9-anni pineqarput suliffissuaqarneq piujuaannartitsisunik tunngavilik, nutaaliorneq aamma attaveqaasersorneq, tassanilu immikkoortumi 9.1 immikkut pingaaruteqarpoq, ineriartortitsisoqarnissaa tatiginartunik, piujuaannartitsisunik aamma attaveqaatinik qajannaatsunik, aningaasarsiornikkut ineriartorneq inuillu atugarissaarnerat tapersorsorumallugit, immikkut isiginiaatigalugit silatuumik tamanullu naligiimmik periarfissaqartitsinissat.

FN-imi nunarsuarmit anguniagaasa 13-ianni pineqarpoq silaannaap pissusaanut suliniuteqarnissanik, ilaatigullu anguniakkap ilaani 13.1-imi silaannaap pissusaata allanngoriartorneranut nalorninaataanullu akiuussinnaassuseq nukittorsarneqassasoq nunarsuatsinni nunami tamani. Anguniakkap ilaa immikkoortoq 13.2 imaqarpoq nunat namminneq naalackersuinikkut anguniakkaminni silaannaap allanngoriartorneranni pissutsit tunngavigalugit iliuusissanut politikkeqarnissaannik aamma pilersaarusiornissaannik. Anguniakkap ilaa immikkoortoq 13.2 taamaasilluni pitsaasumik atalluinnarpoq Nukissiuuteqarnermut aamma Imermik pilersuinermut immikkoortunut pilersaarummut, nukissiuutit minguitsut sumiluunniit periarfissaqarfiusuni atorineqassasut.

1.1. Pisortat nukissiuutitsigut pilersuineri aamma inuinnaat namminneq kiassaateqarneri

Tulliuttumi immikkoortumi sammisat tassaassapput innaallagissamik aamma kiammik pilersuineq. Nukissiuutit assartuinermi atorneqartartut ilaangillat. Immikkoortinneqarput pisortat nukissiuutininik pilersuineri (Nukissiorfiit), inuinnaat kiassaaneri aamma nukissiuutininik pilersuineq tamarmiusoq:

- **Pisortat nukissiuutininik pilersuineri** tassaapput Nukissiorfiit nioqqutissiaat tunisartagaallu innaallagialaq aamma kiassaaneq (ungasissumiittunut kiassaatiit imaluunniit innaallagialaq atorlugu kiassaaneq, tassani aamma innaallagialaq qaminneqarsinnaasoq).
- **Inuinnaat kiassaanerat** taaguutitut atorneqarpoq kiassaanernut inuinnaat illuminni kiassaateqarfiisigut uuliatortunik kiassaatinik aamma kissamut pumpinik atuineq.
- **Nukissiuuteqarneq tamarmiusoq** taaguutitut atorneqarpoq Nukissiorfiit pilersuinerannut aamma inuinnaat kiassaanerinut.

Nukissiuuteqarnermut aamma Imerk pilersuinermut immikkoortumi pilersaarut naapertorlugu nukissiuutit piujuaannartitsisunik tunngavillit pisortat nukissiuutininik pilersuineranni 71 %-iupput. Kisiannili inuinnaat illuminni kiassaaneranni annertuumik uuliamik atuisoqarpoq.

Naalakkersuisut suliniutaanni nukissiuuteqarnikkut pilersuinerup nukissiuutininut piujuaannartitsisunut nuukkiartuaarneqarnerani, pisortat Nukissiorfiit aqutigalugit pilersuinerat kisimi isiginiarneqangilaq. Erngup nukinganik iluaquteqarluni ingerlatsinerup suliniutigineqarnerani qitiuvoq kiaap pisariaqartinneqartup ilarujussuata ullumikkut kiassaateqarfiit uuliatortut allatut taamaattut atorlugit ingerlanneqartut pisortat kissamik pilersuinerannut nuutinneqarnissaat, innaallagissamik qaminneqartartumik atuininngorlugu, imaluunniit ungasissumiit kiassaaninngorlugu, erngup nukinganik tunngavillimik, imaluunniit nukissiuutit piujuaannartitsisut allat. Tamanna isumaqarpoq erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiit sapinngisamik pitsaanerpaamik tunniussassaat iluaqutigineqarsinnaasut, tamannalu ataatsimut isigaluni inuiaqatigiinnut pitsaanerumik sunniuteqartussaalluni, uuliamik atuinermi sipaaruteqarnikkut, imminut pilersornerup annertunerulerneratigut kiisalu avatangiisit silaannaallu pitsaanerulerneratigut.

Naallu kiassaatinik uuliatortuniit allanngineq innaallagissamik kiassaateqarnermut qaminneqarsinnaasumut, imaluunniit ungasissumiit kiassarneqarnermut piumasaqaataasaaq suliniutininik qitiutitsilluni aallussisoqarnissaa. Nukissiorfiit, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissat pineqartut arlariit piviusunngortinneqassappata pilersaarutit suliarissavaat qanoq atuisartut pisortat kiammik pilersuinerannut attavilersorneqarnissaat. Nukissiorfiit tamatumunnga atatillugu pingaarnertut sakkunik pingasunik atuisussaapput:

1. Nukissiorfiit pisinnaapput "pisussaaffiliinissamut pisortani aamma inuinnarni (privatini) sullitani, kiassaateqarfinnik pigisaqartuni, ikkussuisitsinissaannik innaallagissamoortunik kissaassutininik ikkussuisitsinissaannut, innaallagissamik kiassaaneranut atuinissamik siunertaqartumik", tak. Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, ulloq 31. oktober 1991-imeersoq, kiisalu ilassut nr. 3, ulloq 16. maj 2008-imeersoq. Periarfissaq taanna atorneqarpat, taava tamanna pissaaq sullitanut oqimaarsaataangitsumik. Tamanna isumaqarpoq Nukissiorfiit pilersitsinernut aningaasartuutit

tamaasa matussusissagaat, kiisalu qularnaarlugu kiammut akiususaaq, sullitanut aningaasartuuteqarnerulersitsinngitsaq.

2. Pisortat kiammik pilersuinerannut akigitat apparneqarsinnaapput, kajumissaatitut inuinnaat namminneq kiassaateqarfeqarneranniit Nukissiorfinniit kiammik pilersorneqarusunneq annertunerulersinniarlugu.
3. Nukissiorfiit periarfissaqarput kiammut akiusunik appasinnerusunik atuinissamut sumiiffimmi killilikkami ersarinnerusumi, kaammattuutigiumallugu inuinnaat pisortat kiasaanerannut ikaarsaartarnissaat, tak. Aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussat nr. 4 kontumut pingaarnermut 62.12.02 kiammut immikkut ittunik isumaqatigiissuteqarnikkut atugassaqartitsisinnaaneq il.il. pillugit.

Kiisalu ilanngullugu oqaatigineqassaaq Naalackersuisut aamma isiginiarmassuk aallullugulu eqqakkanit nukik sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaqutigineqassasoq. Tamanna anguniakkat ilagaat eqqagassalerinermi nunamut tamarmut aaqqiissutissatut siunnerfiusumi, Naalackersuisunit aamma kommuninnit piviusunngortikkiartorneqalersumi. Eqqakkanit kiak atorneqassaaq pisortat pisortat nukissiuutitsigut pilersuineranni ungasissumiittunik kiasaanermi, isigineqarlunilu nukissiuutitut piujuaannartitsinermik tunngavilittut, eqqakkani annertuut biomasse-usarmata. Nunamut tamarmik eqqagassalerinermi aaqqissuussinermi nutaami Sisimiuni aamma Nuummi ikuallaavinnik nutaanik marlunnik pilersitsisoqassaaq.

Ingerlatsiviit nutaaliaasut taakkua marluk isumagisarissusaavaat eqqakkat ikuallagassaqqissut nunamit tamarmeersut. Suliniutinut nalunaarusiami matumani sammineqartunut tunngatillugu tamanna isumaqarpoq, siunissamut sammisumik immaqa naatsorsuutigisariaqassasoq eqqakkanit pisumik kiammik annertunerusumik Nuummi ungasissumiittunik kiassaait tunniussassaqaarnerulissasut, Asiannili tamanna periarfissaajunnaassalluni. Eqqagassalli tassaaginnarput kiammik pilersuinermi ilaasut assut killeqartumik annertussuseqartut, tamanna nunamut tamarmut atuuttumik eqqagassalerinermi periusissiap annertunerusumik allannguuteqartissanngilaa. Eqqakkanit ikuallaanermi kiak nutaamik eqqakkanut ikuallaaviliortoqareeraluarpalluunniit taamaallaat nukissiuuteqarnikkut pisariaqartitsineq assut annikitsoq matussusersinnaassavaa. Taamaattumillu eqqakkanut atatillugu aaqqissuussinerup nutaap kinguartissinnaanngilaa erngup nukinganik iluaquteqarluni Nuummik pilersuinerup annertusineqartariaqarnera, soorlu allaaserineqartoq immikkoortumi 3-mi *Nuuk aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfik.*

Kiisalu Naalackersuusut ingerlaqqittumik sulissutiginiarpaat Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuinermut Immikkoortumi Pilersaarummi nukissiuutit piujuaannartitsisut sumiluunniit periarfissaqarfiusuni 2030-imi atugaalersimanissaat. Tamatumunnga atatillugu ilaatigut suliarineqassaaq aalajangiiffigisassatut siunnersuut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfeeqqanik sanaartortoqarnissaanut najukkani ukunani: Kulusuk, Qeqertarsuatsiaat, Qassiarsuk, Atammik, Arsuk aamma Ittoqqortoormiit. Kiisalu aamma suliarineqassapput nalilersuinerit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorsinnaanerit Maniitsumi, Paamiuni aammalu Nanortalimmi pillugit.

Maannamut suliarineqartareersimapput misissueqqaarnerit arlaqartut, sumiiffinni ataasiakkaani erngup nukinganik iluaquteqarsinnaanermut atatillugu. Misissueqqaarnerillu aallaavigalugit suliarineqartussaallutik inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasussanik nalilersuinerit tigussaanerisut, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfeeqqanik sanaartorsinnaanermut atatillugu aalajangiinissani tunngavissat.

2. Qasigiannuanut aamma Aasiannut piujuaannartitsisumik nukissiuuteqarnikkut pilersuineq

Innuttaasut 4.300 -ut missaannik amerlassusillit Qasigiannuani aamma Aasianni najugaqartut ullumikkut innaallagissamik aamma kiammik pilersorneqarput orsussaq ikummatissaq nunap iluaneersut kisingajaasa iluaqutigalugit. Illoqarfiit taakkua marluk pisortat nukissiuutiniq pilersuineranni uuliamik atuinerup 20 %-iata missaa tigummivaat. Tulliuttuni allaaserineqassapput illoqarfiit taakkua nukissiuutinit piujuaannartitsisunit pilersorneqalersinnaaneri, erngup nukinganik iluaquteqarnikkut imaluunniit seqernup anorillu nukinganik iluaquteqarnikkut aaqjissuussaasunik.

Qasigiannuanut aamma Aasiannut nukissiuuteqarnikkut piujuaannartitsisunik pilersitsinissaq sanilliunneqarlunilu ataqatigiissaarneqartariaqarpoq nukissiuuteqarnikkut nunatsinni suliniutinut allanut, taamalu nukissiuutiniq piujuaannartitsisunik annertussaaneq ataatsimut inuiaqatigiinnut pitsaanerpamik aaqjissuussamik pisinnaaqullugu. Suliniullu minnerunngitsumik ataqatigiissaarneqartariaqarluni Nuummi erngup nukinganik nukissiuuteqarnikkut annertusaanermut, tassami suliniummut aningaasaqarnikkut aningaasalersuisinnaanikkullu tamanna annertuumik pingaaruteqartussaammat.

2.1. Qasigiannugit aamma Aasiaat eqqaanni misissueqqaarnerit

Qasigiannugit aamma Aasiaat nunaqarfiillu eqqaamiuisa nukissiuuteqarnikkut piujuaannartitsisumik pilersorneqalersinnaanerannut periarfissat ukiuni arlaqartuni misissuiffigineqarsimavoq. Erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannugit pilersorneqalersinnaanerannut periarfissat 1976-imili aallartinneqarsimavoq, Taamaattumillu erngup nukinganik iluaquteqarsinnaanermut periarfissat aamma teknikkimut tunngasutigut aaqjiissutaasinnaasut erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersuisinnaanermut qaammarsaavigineqarluarsimapput. Pinngortitamut kingunerisassat pillugit nalilersuineq erngup nukinganik iluaquteqarsinnaanermut atatillugu 2012-imi suliarineqarpoq, kisiannili avatangiisunut sunniutaasinnaasunik (ASN) taamani nalilersuisoqarani.

2015-ip aallartinnerani misissuinerit unitsinneqarput, pissutigalugu suliniutissamut siunnersuummi ersermat pilersitsinermut aningaasartuutit qaffasissorujussuussasut, nukissiuuteqarnikkut pissarsiarineqarsinnaasoq illoqarfinnik marlunnik pilersuinissami atorneqartussap annertussusissaanut sanilliullugu. Taamani nalilernerqarpoq sanaartukkat inuiaqatigiinnut annertuumik aningaasartuuteqarfiussasut, sanaartortoqanngippat kingunerisassaanut sanilliullugu.

Kisiannili 2016-innguinnartoq Naalackersuisut aalajangerput misissuinerit aallarteqqinneqassasut. Tamannalu pivoq attaveqaasersuinerimut atatillugu taamani naalackersuisooqatigiittut Siumut, Atassut aamma Demokraatit naalackersuisooqatigiinnerimut isumaqatigiissutaannik tunngaveqartumik december 2015-imi. Attaveqaasersuinerimut isumaqatigiissutaasumi ersippoq erngup nukingata iluaqutigineqarsinnaaneranut misissuinerup saniatigut periarfissanik allanik aamma misissuisoqassasoq, orsussamik imerpalasumik atuinerup malunnaatilimmik annikillineqarsinnaaneranut aqutissiuussisussanik, kiisalu aaqjiissutissat periarfissaasut imminnut sanilliunneqassasut inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut kingunerisassaanik nalilersuinerimik suliaqartoqarneratigut.

2016-imi paasissutissanik suliaqartoqarpoq Qasigiannuguit aamma Aasiaat nukissiuutinik piujuaannartitsisunik pilersuilersinnaanermut atatillugu:

1. Erngup nukinganik iluaquteqalernissamut suliniummut siunnersuutip malinnaatinneqarnera
2. Siunnersuisartut nalunaarussiaat nukissiuutinik piujuaannartitsisunik allanik sumiiffimmi atuisinnaaneq aamma nukissiuutini atuinikinnerulernissamut suliniutaasinnaasut
3. Siunnersortit nalunaarussiaat inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasussanik nalilersuineq pillugu, erngup nukinganik iluaquteqarnikkut, seqernup qinngorneranik aamma anorip nukinganik iluaquteqarsinnaanermut sanilliullugu, kiisalu orsussamik imerpalasumik allatigut iluaquteqarnermut atatillugu.

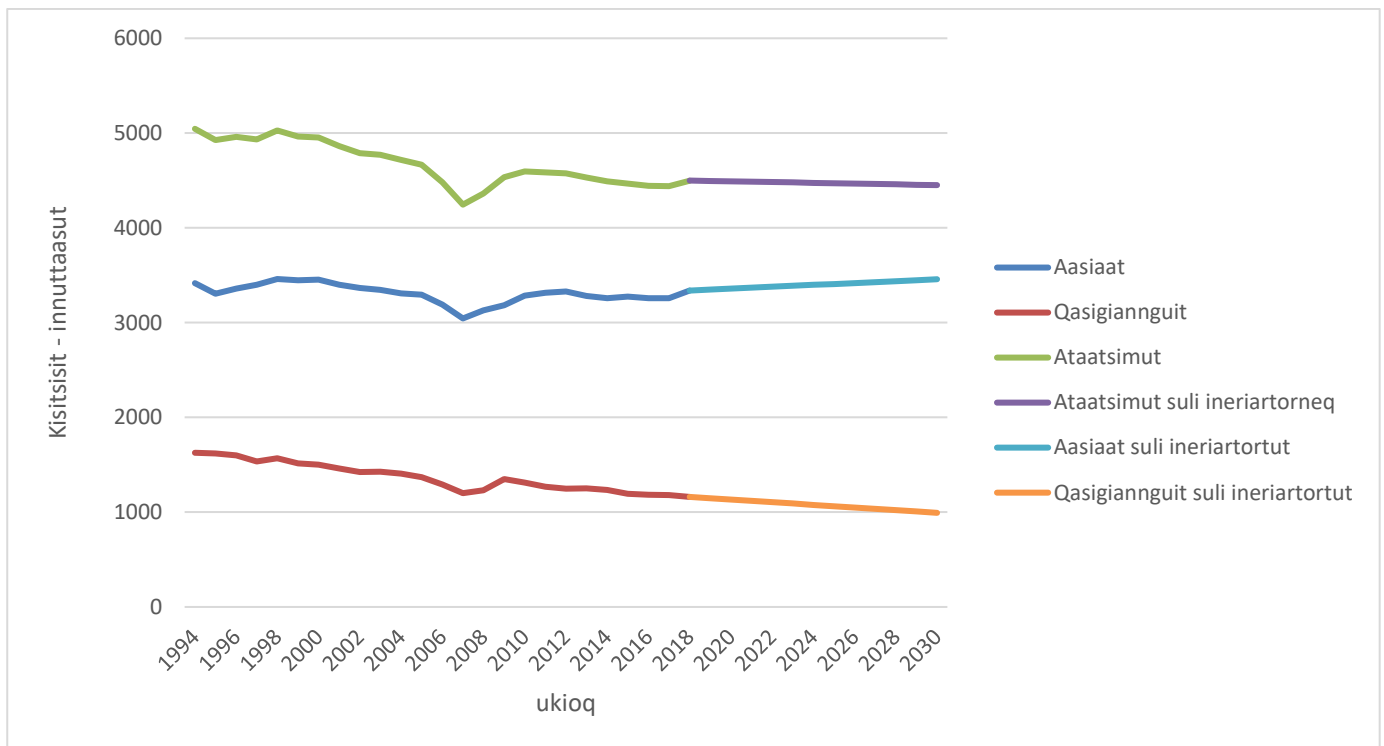
Nalunaarusiap kingunerisaanik kingornagut paasinarsisimavoq paasissutissanik annertunerusunik seqernup qinngorneranut aamma anorisaateqarnermut sumiiffimmit pisariaqartitsisoqartoq sulii. Taamaattumillu Nukissiorfiit 2017-imi seqernup qinngornerinut anorillu nukinganut paasissutissanik katersineq aallartippaat. Nukissiorfiillu aammattaaq paasissutissanik imminnut sanilliunneqarsinnaasunik nalilersuinermit suliaqarsimapput, erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiornerup seqernerup qinngornerinik aamma / imaluunniit anorisaatinik atuilluni Nuummik, Qasigiannuganik, Aasiannik kiisalu Nanortalimmik pilersuisinnaanermut eqqarsaatigalugit. Naatsorsuinerni kisitseriaatsit assigiissut atornerqarnerisigut inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni sunniutaasussat imminnut sanilliunneqarsinnaapput. Nalilersuinermit tamatuminnga naammassiat atornerqassapput nalunaarusiami kapitalimi 5-imi, Aningaasalersuineq.

2.2 Qasigiannugani aamma Aasianni nukissiuutinik atuineq

Innuttaasut amerliartornissaannut ineriartornerup naatsorsuutigisap aamma nukissiuutinik atuineq pingaaruteqarsinnaavoq nalilersuinermit nukissiuuteqarnikkut teknologi qanoq ittoq siunissami nukissiuutitsigut pilersuinermit atornerqartariaqarnerisigut eqqarsaatigalugu. Pingaaruteqarpoq eqqortumik aningaasalersuisoqarnissaa, aningaasaliissutaasut nukissiornermit tunisassanut ukiuni tulluuttuni 25-40-ni naapertuuttuutikkumallugit. Tamanna immikkut atuuppoq imeqarnermut sanaartukkat imaaliiallaannaq nuunneqarsinnaattunut.

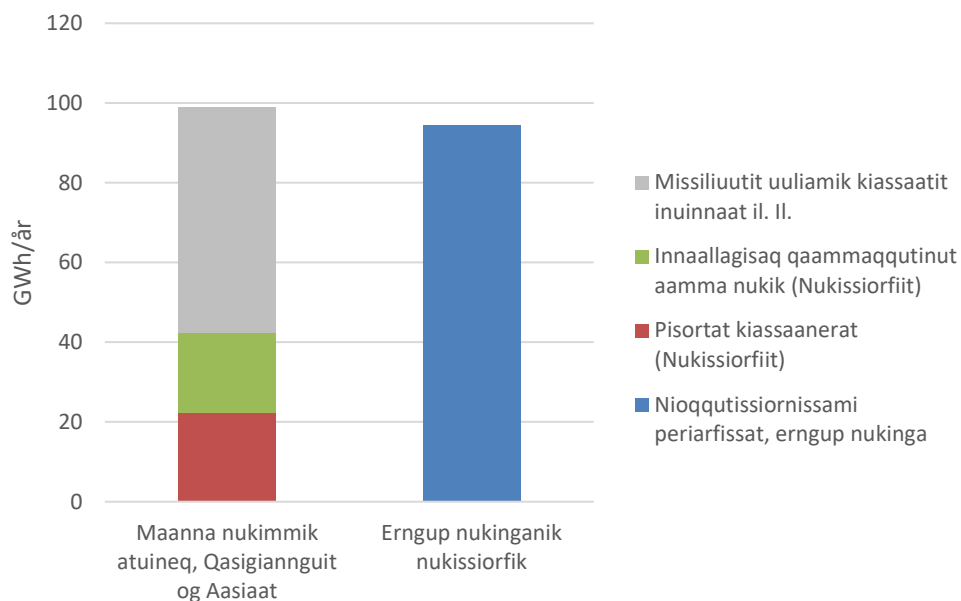
Qasigiannugani innuttaasut ukiut qulit kingulliit iluanni ikiliartuaarsimapput, Aasiannili innuttaasut annikitsumik amerliartorlutik. Tamanna takutinneqarpoq Figurimi 1-imi - Qasigiannugani aamma Aasianni Innuttaasut amerlassusaasa allanngoriartornerata oqaluttuassartaa aamma naatsorsuutigisat, uani ataani takutinneqartut. Tunngaviusumik takorluukkami naatsorsuutigineqarpoq innuttaasut taamaginnapajaarnissaat, illoqarfiit takkua marluk kisitsisitigut ataatsimoortinneqarnerini.

Figuri 1. Qasigianguani aamma Aasianni Innuttaasut amerlassusaasa allanngoriartornerata oqaluttuassartaa aamma naatsorsuutigisat

Soorlu figuri 2-mi ersittoq – Qasigianguani aamma Aasianni nukissiuutinik 2018-imi atuineq sanilliullugu erngup nukinganik iluaquteqarsinnaanermut ataani figurimi 2-mi ilanngunneqartumut, Nukissiorfiit Qasigianguani aamma Aasianni pilersuinerisa taamaallaat pilersuinerup tamarmiusup pingajorarterutaata missaa naammassisinnaavaat. Tamatumani pissutaavoq kiassaaneq annertuumik inuit nammineq uuliatortunik kiassaateqarfiisigut ingerlanneqartarmat. Taamaattoq oqaatigineqassaaq nalorninartortaqaarmat inuit namminneq kiasaanerannik missiliuusionerq. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup taamaasilluni pilersorsinnaassavaa maanna Nukissiorfiit pilersuinerat, aammalu suli nukimmik peqassalluni inuinnaat uuliatortunik kiassaateqarfiisa naammassisartagaannut, innaallagissamoortunillu kiassaateqarfiit pisortat piujuaannartitsisumik pilersuinerisigut assersuutigalugu innaallagissamik qamittakkamik kiassaaneq pilersorneqarsinnaalluni.

Figuri 2. Qasigianguani aamma Aasianni nukissiuutinik atuineq erngup nukinganik atuinermi periarfissamut sanilliullugu

2.3. Teknoligiit assigiingissutaat

Ataatsimut isigaluni assigiingissuseqarput nukissiuutit piujuaannartitsisut, erngup nukinga, illuanilu seqernup aamma anorip nukii. Pingaarpoq assigiingissusaat maluginiassallugit, nukissiuutinik piujuaannartitsisunik tunngavilinnik atuinissamut aalajangiilernerni Qasigianguit aamma Aasiaat nukissiornikkut pilersornissaannut atatillugu. Assigiingissutsit pingaernerit tabelimi 2-mi Ataatsimut sanilliussinerit erngup nukinganik illuanilu seqernup nukinganik anorimillu.

Tabeli 2. Ataatsimut isigisumik erngup nukinganik aamma illuani seqernup anorilu nukiinik sanilliusinerit

	ERNGUP NUKINGA	SEQERNUP AAMMA ANORIP NUKINGI
Aningaasartuutit suussusii	Aningaasaliissutissat qaffasissut	Aningaasaliissutissat appasinnerit (toqqortuiffeqarani)
Akunnattoorfeqanngin-neq sanaartukkat annertussusissaanut atatillugu	Akunnattoorfeqannginneq annikitsoq; pilersitsinernut aningaasartuutit aalajangerneqarajupput imeqarfiup inissisimaffianit aamma sapsuorinissamik, sullorsualiornissamik innaallagissallu aqqusiornissaanik pisariaqartitsisoqarnersoq apeqqutaalluni	Annertuumik aqqissuussinissamut periarfissaqartitsiviusoq; nukimmik pisariaqartitsinernut tigooraatit sakkortussusissaat naleqqussarneqarsinnaapput
Sumiiffik pilersugassaq	Sumiiffiit arlaqartut pilersorsinnaavai, kisianni innaallagissap aqquai akisupput	Najukkami namminermi pilersinneqartarput
Pilersuinermik qularnaarinissamut isumaa	Nioqqutissiorneq pisariaqartitsineq naapertorlugu aqunneqarsinnaavoq. Sumiiffinni tatsit imminnut attavilersornerisa pilersuineq qularnaannerulersissinnaavaa	Nioqqutissiorneq silap qanoq innera apeqqutaalluni allanngorartarpoq. Pisarissersuutit annertunerupput pilersuisinnaassuserlu unammillernartuusinnaalluni
Sanaartukkat ukiut atasinnaaffigisaat	Ukiut 100 angullugit sanaartukkat ilaanni	Ukiut 20
Teknologiip qanoq innera	Teknologi ilisimaneqartoq Kalaallit Nunaannilu atorneqartoq	Seqinisaatit teknologiiuvoq Kalaallit Nunaanni ilisimaneqartut annertuumillu ineriartortut. Nunat tamalaat akornanni anorisaatinut annertuumik misilittagaqartoqarpoq, kisianni Kalaallit Nunaanni killeqartumik misilittagaqartoqarluni.
Piffissaq sanaartorfik	Ukiut 5-it missaanni	Ukiup ataatsip missaani

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmi nioqqutissiorneq tamakkiisumik naleqqussarneqarsinnaavoq piffissami pineqartumi nukimmut atorneqartussatut pisariaqartinneqartumut, naleqqussarneqartuaannarsinnaallunilu atuisut pisariaqartitsinerat naapertorlugu. Tamanna isumaqarpoq erngup nukingata qularnaartaraa sumiiffiup nukissiuutinit piujuaannartitsisunit 100 %-imik pilersorneqarnissaa, imeq pisariaqartinneqartoq imeqarfimmiit nukissiorfimmut ingerlatinneqartartoq naammassimatillugu. Tatsit imeqarfiusut nukissiorfiup nukimmik sillimmatigai, pisariaqartitsineq naapertorlugu atuiffiusinnaasut. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiit pilersuineranni killiliisut marluusinnaapput, aappa tassa erngup atorfissaqartinneqartup annertussusia, aappaalu nukissiorfiup nioqqutissiarisinnaasaata annertussusia.

Seqinisaatiniit aamma anorisaatiniit nioqqutissiorneq nikerartarpoq seqernup aamma anorip atorneqarsinnaaffiini, erngup nukinganillu nukissiorfimmisullu aqunneqarsinnaanatik. Tamanna isumaqarpoq seqernup aamma anorip nukingi qanorluunniit annertutigigaluarunik taamaallaat pilersuinerup ilaannaanik isumaginnissinnaasut, piffissaqartuaannarmat seqernup qinngorsimaffiginngisaanik imaluunniit anorlerfiunngitsumik. Nukissiuutit piujuaannartitsisut tunniussisinnaassusiat annertusineqarsinnaavoq toqqorsiveqarnikkut aqqissuussinikkut, soorlu innaallagissamik katersivinnik batteriinik imaluunniit allatut aqqissuussanik toqqorsivinnik atuinikkut. Kisiannili suliniutip pisariussusia aammalu aningaasalersuutissat qaffasinnerulissapput.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliormut aningaasartuutit nalinginnaasumik qaffasissorujussuusarput, kisiannili ingerlatsinermut aningaasartuutit appasittarlutik. Innaallagissap aqputai aningaasartuutit ilangaatsiarisarpaat. Taamaattumillu akilersinnaanusarluni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorneq imeqarfiit nukissiorfiliorfiusussat illoqarfimmut imaluunniit nunaqarfimmut pilersorneqartussamut qanittumiippata. Aningaasaliissutissat qaffasissuusarneri isumaqarpoq pisariaqartoq qularnaassallugu ukiumut erngup nukinganut nukissiorfimmit nioqqutissiaasinnaasup sumiiffimmut pilersorneqartussamut naapertuuttuunera.

Anorisaatit aamma seqinisaatit pilersinneri akikitsuupput. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfittulli ingerlaavartumik orsussamut aningaasartuutitaqanngillat. Sanaartukkat inissinneqassapput pilersugassanut qanittumi, annertuunillu innaallagissamut aqqusiornissat pisariaqassanatik. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnut sanilliullugit atortorissaarutit seqinisaatiniittut aamma /imaluunniit anorisaatiniittut sumiiffimmi nukissiornikkut atuinermut naleqqussarneqartarput, - aamma piffissami ingerlanerani allannguuteqartoqarpat, - naammassisinnaasaasa annertussusissat naleqqussarneqarsinnaammat seqinisaatit amerlinerisigut imaluunniit anorisaatinik ikkussueqqinnikkut.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarneq aamma seqinisaatit tassaapput teknologiit Kalaallit Nunaanni ilisimaneqartut, kisiannili anorisaatit annikinnerusumik atorneqarlutik.

2.4 Erngup nukinga Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersorneqarnerannut

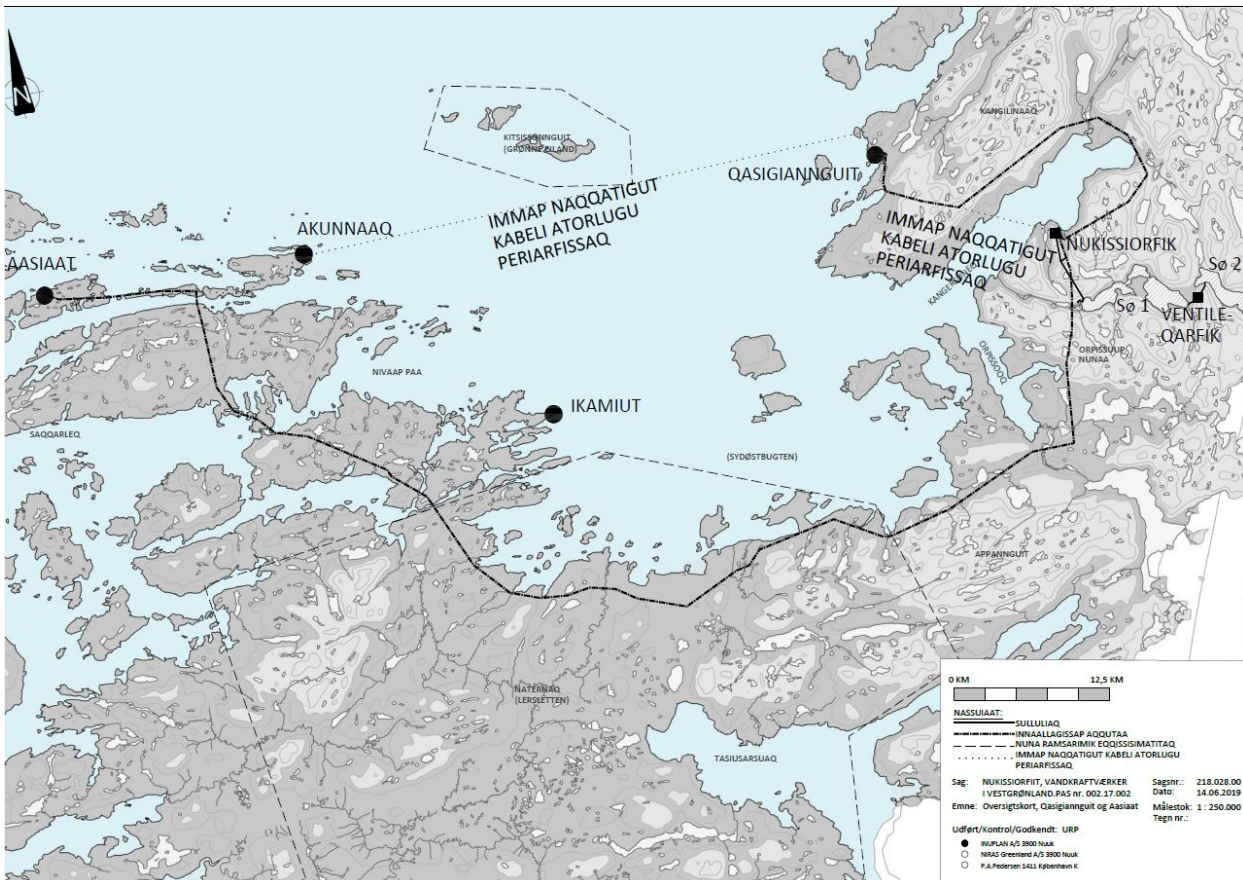
Qasigiannugit eqqaanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliorfiusinnaasutut periarfissat ukiuni arlaqartuni misissugarineqarsimapput, nalilersuinerugallartunilu allaaserineqarluni erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersuinerup pilersinneqarsinnaanera, aamma tamatuma aningaasaqarnera.

2.4.1 Teknikkikkut aaqqiissutissat

Imeqarfik periarfissaasoq Qasigiannuganiit kujammut kangimut 20 km. missaanni inissisimavoq. Tatsit Kuussuup Tasia aamma Qinngap Ilulialeeraa atorneqassapput imeqarfittut nukissiorfimmut. Tatsiniittoq imeq pingaarnertut sersersuarmiit sersersuup aanneraneersuuvoq, kisianni aamma nittaallat sialullu. Tatsit taakkua marluk akornanni erngup aqquutissaanik sullorsualiortoqassaaq, nukissiorfillu kangerlummi Kangersunermi inissisimassalluni.

Innaallagissap illoqarfimmut ingerlatinneqarnissaani aqquutissaa periarfissat arlariit atorlugit aaqqiissuunneqarsinnaavoq, soorlu nunap assingani figuri 3-mi Qasigiannugit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmiit pilersorneqalernissaannut uani ataani takutinneqartoq.

Figuri 3. Qasigiannuguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmiit pilersorneqalernissaannut nunap assinga takussutissiisoq

Innaallagissap aqutissaanik pilersitsisoqarsinnaavoq 31 km. missaanik Qasigiannuganut aammalu innaallagissap aqutissaanik 114 km. missaanik Aasiannut. Tamatumani piumasaqaataassaaq Aasiannut innaallagissap aqputaata nuna Ramsar-eqarfiusoq (uumasunut – ingammik timmissanik naluffasilinnik nunarsuarmiunit eqqissisimatitsiviusoq) Naternaq aqqusaarlugu ingerlatinneqarnissaa. ¹

Tamatumunnga taarsiullugu Aasiaat tungaannut innaallagissap aqputaa ilimanarpoq immap naqqatigut kabel-ikkut aamma silaannarmi kabel-isigut Qasigiannuganiit ingerlatsinneqarsinnaanera, taamalu sumiiffiit Ramsar-eqarfiusut avaqqullugit. Aaqqiissutissarli taanna akisunerussaaq, soorluttaa aarlerinaateqarsinnaasoq kabeli immap naqqatigoortoq umiarsuarnit imaluunniit iluliarsuarnit ajoquserneqarsinnaanera. Taamaattumillu aqutissaa tamaat silaannakkut atortorissaarusornissaaq akikinnerpaassaaq, aaqqiissutissatullu piumaneqarnerussalluni.

Immap naqqatigut innaallagissamut aqqusertoqarsinnaanera periarfissatut allatut misissorneqarnikuuvoq pingortitamut sunniutaasussanik 2012-imi misissuinermi. Silaannakkoortunik innaallagissap aqputaanut atatillugu sumiiffinni Ramsar-eqarfiusutut taaneqartartuni takuneqarsinnaavoq pingortitamut sunniutaasussat pillugit nalilersuinermi manna “silaannakkut innaallagissap aqputaanik pilersaarutaasutut pilersitsineq nalilernerqanngilaq kalaallini nerlernut sumiiffinni mequqnerisa (isavoq) nalaani annerusumik sunnuteqarnavianngitsoq. Erngup nukinganut nukissiorfiliorneq aamma nukissiorfimmik ingerlatsineq

¹ Naternaq 1990-imi toqqarneqarpoq Ramsar-eqarfittut, ingammik sumiiffik kalaallit nerlerisa isanerisa nalaanni.

malunnaatilimmik sunniuteqarnaviangitsoq uumasut aamma naasut piunnarsinnaanerannut” Tamanna isummerfigeqqitassaassaaq Avatangiisinut sunniutissat pillugit nalilersuilluni (ASN) suliniutissami.

2.4.2 Periarfissat aamma atuineq

Erngup nukinga iluaqutigineqarsinnaasoq nalilerneqarpoq ukiumut 94 GWh-imik tunniussisinnaasoq, imeq iluaqutigineqarsinnaasoq tunngavigalugu. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfik 15 MW-iussaaq, ilimagineqarporlu taamaasilluni pilersinneqarsinnaassasoq ukioq kaajallallugu tamakkiisumik (100 %) ingerlatsinikkut 131 GWh. Ukiup ilivitsup ingerlanerani pisariaqartitsinerup pissusissamisoortup allanngorartarnera pissutaalluni, kiisalu erngup iluaqutigineqarsinnaasup killeqarnera pissutigalugu annertunerpaamik nioqutissiarineqarsinnaasoq nukik missiliuunneqartumit ukiumut nioqutissiarineqarsinnaasussamit appasinnerusaaq.

Soorlu siusinnerusukkut figurimi 2-mi takutinneqartut, - “Qasigianguani aamma Aasianni 2018-imi nukissiuutinik atuineq erngup nukinganik atuinermi periarfissamut sanilliullugu” – taava tamanna isumaqarpoq erngup nukingata matussusersinnaassagaa Nukissiorfiit maanna tunisartagaat innaallagiasq aamma kiak, kiisalu aamma ullumikkut kiassaait uuliatortut atorlugit inuinnarnit illoqarfinni marlunni pineqartuni kiaap pilersinneqartartup ilarujussua. Tassa imaappoq, innaallagissamik atuineq qullernut aamma atortulersuutinut innaallagissamoortunut tamakkiisumik matussuserneqarsinnaassasoq, kiammillu pilersuinerup tamarmiusup miss. 80 %-ia.

Tabeli 3 – Nukissiuutit piujuaannartitsisut Qasigianguani aamma Aasianni nukimmik pilersuinermi annertussusissaat annertussusissaat ataani ilanngunneqartoq ersersitsivoq nukissiuutit piujuaannartitsisut innaallagissamik atuinermi (qulliit aamma nukik) aamma kiassaaneq (inuinnaat aamma pisortat) pilersuinissamut periarfissani pingasuni Qasigianguani aamma Aasianni. Kiisalu aamma missiliuussinermi takutinneqarpoq nukissiornermi atuineq tamarmiusoq, nukissiuutit piujuaannartitsisut atorlugit pilersinneqartartussaq. Pineqarmata procentinngorlugit agguinerit innaallagissamik atuinermi (qaammaqqutit aamma nukik) aamma kiammik atuineq (inuinnaat aamma pisortat) taakkua ataatsimut katiterneqarsinnaangillat.

Tabeli 3 – Nukissiuutit piujuaannartitsisut Qasigianguani aamma Aasianni nukimmik pilersuinermi annertussusissaat

	Erngup nukinganik nukissiorfik Qasigianguit-Aasiaat	Seqineq aamma anori Aasiaat	Seqineq Qasigianguit
Nukissiuutit piujuaannartitsisut tunniussaata ukunani:			
- Innaallagiasq (qaammaqqutit/ nukik)	100 %	55 %	6 %
- Kissamik atuineq (inuit aamma pisortat)	Miss. 80 %	1 %	0 %
- Nukimmik atuineq tamaat	Miss. 95 %	9 %	1 %

Ataatsimut erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnikkut Qasigianguani aamma Aasianni nukimmik pilersuinerup tamarmiusup miss. 95 %-ia matussuserneqarsinnaavoq. Tamanna isumaqarpoq erngup nukinganik iluaquteqarnermik ingerlatsisoqalerpat inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut piffissaq nalilersuiviususaaq ukiunik 22-inik sivisussuseqartoq atorlugu orsussaq ikummatissaaq 219 mio. liiterit missaat taarserneqassasoq, CO₂-p 568 tusind tons-ip annertoqataa.

Soorlu siusinnerusukkut eqqaaneqareersoq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup naammassinnissinnaassusia pitsaanerusemik iluaqutigineqarsinnaavoq, inuinnaat kiassaateqarfimmini uuliatortuni atuinerat innaallagissamat qaminneqarsinnaasumut assersuutigalugu nuunneqarpat. Tamannalu atugaavoq nalinginnaasuusoq Nukissiorfiit erngup nukinganik nukissiorfiini maanna tallimaasuni, tassalu illoqarfiit nukissiornikkut pisariaqartitsinerat tamarmiusoq erngup nukingata kisimiilluni naammassisinnaangikkaa. Tamanna isumaqarpoq ajornartorsiutaannginnerussasoq innuttaasut ikinnerulissagalarpata imaluunniit atuneq annikinnerulissagalarpat ukiuni aggersuni, tassami erngup nukinganik nukissiuuteqarnerup nukimmik pisariaqartitsineq tamarmiusoq naammassisinnaangereermagu. Tamannali aamma isumaqarpoq periarfissaqassanngitsoq maanna erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfeqarfiusut annertussusaat isigalugu nukissiuuteqarnikkut nukimmik annertuumik pisariaqartitsisunik suliffissuaqarfinnik pilersitsisoqarsinnaanngitsoq, assersuutigalugu qarasaasiaqarfissuarnik, (piumasaqaateqarfiusussanik innaallagissamik atuinikkut annertuumik qaffasinnerujussuarmik pisariaqartitsiviusussanik, allaaserineqartutut nukissiorfinnit Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussaniit) imaluunniit nukissiuutinik annertuunik atuisartunik annerusunik allanik.

Silaannaap allangoriartornerata imermut iluaqutigineqarsinnaasumut sunniutai

Erngup iluaqutigineqarsinnaapput annertusiartuaarnissaa ilimagineqarsinnaagunarpog, silaannaap allangoriartornerata kingunerisaanik. Silaannaap kissatikkiartuaarnera sermersuarmi annertusiartortumik aattornermik pilersitsivoq, tamannalu imermik annerusumik kuuttoqarneranik kinguneqarluni. Ullumikkut imeqarfinni periarfissaasuni erngup 80 %-ia Qasigiannugit eqqaannit sermersuarmiit aattumiit pinngortuusarpoq. GEUS naliliivoq imeq kuuttoq ukiuni aggersuni malunnaatilissuarmik annertusiartussasoq. Taamaasillunilu matumani imeq nalilersuinermi matumani naatsorsuutigineqartoq qularnartortaqqanngilaq. Imeq kuuttoq suli annertuneruleqqissappat imaalersinnaavoq imermik nukissiorfiup nukimmik atuneq miss. 80 %-imiit qaffasinnerusoq naammassisinnaalissagaa.

Namineq illumi imminut kissamik pilersornermiit pisortat pilersuinerannut

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassap aningaasaqarnerani aallaavittut tunngaviuvoq annertuumik inuinnaat illuminnik uuliamik atuillutik kiassaaneranniit pisortat erngup nukinga iluaqutigalugu kiassaanerannut ikaarsaartoqarnissaa. Tamanna tassaasinnaavoq innaallagissamik qamittakkamik atuneq, imaluunniit ungasissumiit kiassaateqarfimmiit kiassarneqarneq. Taamaasillunimi erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiup tunniussinnaasaa tamakkiisumik iluaqutigineqarsinnaasaa, uuliamik atuinerup annertunersaata nukissiuutinik piujuaannartitsisunik taarsersorneqarluni.

Misilittakkat naapertorlugit periarfissaassanngilaq illut tamaasa pisortat kiassaanerme pilersuinerannut attavilersornissaannut. Tamannami aamma pisariaqanngilaq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup tamakkiisumik iluaqutigineqarnissaani, tamanna ersimmat Figuri 2-mi – Qasigiannuani aamma Aasianni nukissiornikkut atuneq 2018, erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornermut sanilliusineq.

2.4.3. Pilersitsinermit aningaasartuutissat

Suliniutissamat aalajangiiffigissatut siunnersuusiami erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmik pilersitsinissamat aningaasartuutissat missiliuunneqarput 1,1 mia. kr.-inik annertussuseqartussat. Tamatumalu saniatigut aningaasartuutissat allat 0,2-0,3 mia. kr.-inik annertussuseqartussat innaallagissap aqquaanik qajannaallisaanermut, innaallagiatortunik imermik kissaavinnut aamma nassiusuinermit illoqarfinni pineqartuni marlunni, kiassaatinut innaallagiatortunut qaminneqarsinnaasunut

atortorissaarutinin pilersitsiortornernut illoqarfinni.² Erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigianguanik aamma Aasiannik pilersuilernissamut atortulersuusersuineranut ataatsimut aningaasartuutissat tamarmiusut 1,4 mia. kr.-it missaaniinnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Pilersitsinissamut aningaasartuutissanik missingersuusiorneq inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut sunniutaasussanik nalilersuinermit uani ataaniittumi ilaavoq.

Immap naqqatigit innaallagissamut kabeli aqquataa ilaani atorneqassappat aningaasartuutissat qaffassapput, "Tabelimi 4-mi takutinneqartut. "Tabeli 4. Qasigianguanut aamma Aasiaannut attaviligassamik erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiliornissaannut sanaartornissamut aningaasartuutissanut missingersuusiata, mio. kr.-it." Innaallagissamik innaallagissamut aqqutitsigit ingerlaartitsineq sanaartornermut aningaasartuutissani namminerni annertuutut inissisimavoq (38-43 %), tamatumunngalu aningaasartuutissat 90 mio. kr.-it missaannik qaffasinnerulissapput immap naqqatigit innaallagissamut kabeli atorneqassappat. Oqaatigineqassaaq immap naqqatigit kabelimik aaqqiissutissamut atatillugu immap naqqanik annertunerusumik nalilersuisoqaqqaartariaqassammat, kabelip innarlerneqarsinnaanera umiarsuarnit imaluunniit iluliarsuarnit eqqarsaatigalugu.

Tabeli 4. Qasigianguanut aamma Aasiaannut attaviligassamik erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfiliornissaannut sanaartornissamut aningaasartuutissanut missingersuusiata, mio. kr.-it.

	Innaallagissap aqquataa Naternaqqusaarlugu	Innaallagissap aqquataa kabeli immap naqqatigit
Illutai	62	62
Sanaartorneq	408	408
Innaallagissamut mekanikki	219	219
Innaallagissap aqquatai	421	511
Erngup nukinganik nukissiorfiliorneq katillugu	1.110	1.200
Innaallagissap aqquatai kiassaait innaallagissa- moortut qamittakkat	235	200-300
Pilersitsinermi aningaasartuutit katillugit	1.345	1.400-1.500

Eqqaaneqareersutut erngup nukinganik nukissiorfiup maanna Qasigianguani aamma Aasianni innaallagissamik aamma kissamik pilersuineq tamarmiusoq matusinnaassanngilaa. Kisiannili naatsorsuutigineqarsinnaassaaq sukkangaatsiartumik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornermut aningaasaliissuteqarnikkut periarfissat tamakkiisumik iluaqutigineqalissasut, tamannalu suliniutip aningaasaqarneranut pitsaasuvoq. Tamatumani pisariaqarpoq inuinaat illuni kiassaataasa pisortat kiasaanerannut nuunneqarnissaat.

2.4.4. Nunaqarfinnik pilersuineq

Nunaqarfiit Akunnaaq aamma Ikamiut teknikkitaq eqqarsaatigalugu silaannakkut innaallagissap aqquatai atorlugit erngup nukinganik nukissiorfimmuut attavilerneqarsinnaapput. Kitsisuarsuilli qeqertami Aasianniit

² Aningaasartuutissat pisariaqartunik innaallagissap aqquataasa sakkortusarnissaanut, innaallagissamoortunut imermik kissaassutinut il.il. akissaat annertussusilerneqarput Nukissiorfiit Ilulissani misillitagaat aallaavigalugit.

avannamut kimmut 20 km.-inik ungasissulimmiimata takorlooruminaappoq nunaqarfiup erngup nukinganik innaallagissiorfimmiit pilersorneqarnissaa.

Pissusissamisoortutut isikkoqarsinnaavoq Akunnaap aamma lkamiut erngup nukinganik nukissiorfimmiit pilersorneqarsinnaaneri, Aasiannut innaallagissap aqqutaa nunaqarfinnut qanittumiissamat. Tamannali pissusissamisuussanngilaq marlunnik tunngaveqartumik:

1. Nukissiuutitik piujuaannartitsisunik iluaquteqarnermik annertunerulersitsinaviangilaq. Erngup nukinga iluaqutigalugu nukissiorfimmiit nioqputissiaq tamarmiusoq Qasigiannuanut aamma Aasiannut tunineqarsinnaavoq, taamaattumillu nunaqarfinnut taakkununga marlunnut attaviliineq *isumaqassanngilaq* nunatsinni nukissiuutitik piujuaannartitsisunik atuinerup annertunerulissasoq.
2. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut naapertuunnerusumik nunaqarfinnik nukissiuutit piujuaannartitsisut atorlugit pilersuineq. Nunaqarfinnik pineqartunik attaviliineq 70 mio. kr.-inik akeqassaaq. Annikinnerarsuarmik akilimmik periarfissaqarpoq qularnaassallugu nukissiuutitik piujuaannartitsisunik, assersuutigalugu seqernup imaluunniit anorip nukinganik iluaquteqarluni pilersuisinnaaneq. Najukkani assigiinngitsuni nukissiuutissanut piujuaannartitsisunut aningaasaliissuteqartarnerup nukissiuutit piujuaannartitsisut annertunerulersissavaat, uuliamillu atuineq peersissallugu.

Nunaqarfinnik erngup nukinganik nukissiuuteqarfimmut ilanngussinissami aningaasartuutissat qaffasinnerinut pissutaasarpog innaallagissap aqqusersuinissat aammalu minnerunngitsumillu sakkukillisaavinnik /sakkortusaavinnik nunaqarfinnut pilersitsiortornissat. Immikkoortunik minnerusunik innaallagissap aqqutaanut ikkussisoqassappat taava innaallagialu ingerlaartinneqartoq sakkukillisarneqassaaq nalinginnaasumik sakkortussuseqalersillugu, tamannalu qaqtigut imminut akilersinnaasarpog nukik atorneqartussat sumiiffimmi pineqartumi annikitsuinnaatilugu. Taamaattumillu imminut akilersinnaanerusarpog najukkani namminerni nukissiuuteqarnikkut nunaqarfinni aaqqissuussinissaq, nunaqarfiup nukissiuuteqarfimmut attavilerneqarneraniit.

Aningaasartuutissat 70 mio. kr.-it erngup nukinganik nukissiorfissuarmut attaviliinissamut assersuunneqarsinnaapput suliniutinut tulliuuttunut nukissiuutitik piujuaannartitsisunik:

- Kangerlummi maanna Nukissiorfiit piareersarpaat seqernup qinngornerinik iluaquteqarluni atortorissaarutissaq innaallagissamut batteriinik katersuivittalik 500.000 kr.-inik akeqartoq.
- Eqalugaarsunni naatsorsuutigineqarpoq aningaasaliisoqassasoq nukissiuuteqarfissamut 1,8 mio. kr.-inik. Pineqartoq tassaavoq seqernup qinngornerinik tigooraavik aamma batteriit, pilersinneqartussat innaallagissiorfiup taarserneqarneranut atatillugu.
- Atammimmi Nukissiorfiit 2018-imi innaallagissiorfiup motoriata taarserneranut atatillugu innaallagissiorfimmik seqernup qinngornerinik tigooraavik pilersippaa 250.000 kr.-ilik.

Siulianiittuni assersuutini tamani anguneqarput aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaasunik aningaasaliinerit, taakkunanilu pisortat pilersuineranni nukissiuutit piujuaannartitsisumik tunngaveqartut annertussuseqassallutik 5-20 %-inik. Sanaartukkallu annertusineqarsinnaanerinut periarfissat ammaanneqartassallutik atortorissaaruteqarnikkut teknologiimi pitsanngorsaait pilertarinerisigut atortut ikkussorneqareersut iluaqutigalugit.

Nunaqarfinni Akunnaaq, lkamiut aamma Kitsissuarsuit ilaapput maanna Nukissiorfiit misissuinerinut, najukkani pineqartuni namminerni qanoq nukissiuutinik piujuaannartitsisunik pitsanngorsaasoqarsinnaanersoq eqqarsaatigalugu. Suliame tamatumani Nukissiorfiit ilaatigut atorpaat lgalikumi misiligutitut suliniummi misilittagaalersut. Tassani erserpoq atortorissaarutit akuleriit seqernup qinngornerinik tigooraatitaata ajornartorsiutitaqanngitsumik ingerlarna. Taamaattumillu akuleriissitsineq seqernup qinngornerinik tigooraavimmik, batteriini aamma generatorimik dieselitortumik periarfissaasut, taamaattumillu periarfissaq taanna Kalaallit Nunaanni nunaqarfinnut arlalinnut isumaliutigineqarpoq. Nukissiorfiillu aammattaaq maanna ingerlappaat anorisaatinik fabrikkineersunik assigiinngitsunik marlunnik misileraaneq, Sisimiuni anorisaatinut misileraavimmi nutaami. Anorisaatinik Sisimiuni misileraanerit ersersippasut anorisaatit pineqartut Kalaallit Nunaanni nunaqarfinni ikkussussallugit naleqquttuusut, taava aamma anorisaatit minnerusut isumaliutaasunut ilaassapput nunaqarfinnik nukissiuutinik piujuaannartitsisunik pilersornissaanni.

2.5 Seqernup nukinga aamma anorisaatit atorlugit Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersorneqarneri

Anorisaatit aamma seqinisaatit taakkutuaapput nukissiuuteqarnikkut piujuaannartitsisunik nukissiuuteqarnermi teknologiit ullumikkut annerusumik Kalaallit Nunaanni atussallugit isumaliutigineqarsinnaasut, - erngup nukinganik iluaquteqarnerup saniatigut. Nukissiorfiit aallarnisaalluni nalilersuinerisa ersersippaat atortorissaarutit akuleriissillugit aaqqissuussinerit, seqinisaatinik, anorisaatinik aamma batteriini Qasigiannuganut aamma Aasiannut nukissiuuteqarnikkut pilersuineq isumagisinnaagaat.

2.5.1. Teknikkikkut aaqqiissutissat

Misissuinerit akuleriissillugit seqernup aamma anorip nukinginik atuisinnaaneq suli maanna aallarnisaanermiippoq. Nukissiorfiit pisuusaartitsinernik ingerlatsisimapput suut imminnut akulerullugit seqernup nukinga, anori aamma batteriit inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit akilersinnaanerpaamik atorneqarsinnaanersut misileraallutik. Naammassisat ersersippaat:

- Aasiannut tunngatillugu anorisaatit 4-at (katillugit 3,2 MW), seqernup nukinga 0,8 MW aamma batteriit oqimaaqatigiissitsissutigalugit.
- Qasigiannuganut tunngatillugu atortulersuutit seqernup nukinganik 0,3 MW katersissutit.

Sanaartukkat pineqartut annerulersikkaanni imaluunniit minnerulersikkaanni pineqartuniit, tamanna inuiaqatigiit aningaasarsiorneranniit isigalugit illoqarfinnut marlunnit naammattunik tunniussinnaassanngillat. Taamaattoq periarfissaqartuaannarpoq sanaartukkanik arlalikkaanik aamma batteriini arlalikkaanik ikkussuisinnaanermtut, kisiannili taamaattut naatsorsuinerit naapertorlugit aningaasaqarnerat naammaginassanngillat.

2.5.2 Periarfissat aamma atuineq

Sanaartugaasinnaasuni siuliani allaaserineqartuni nukissiuutit piujuaannartitsisut innaallagissamik aamma kiammik atuinerup tamarmiusup 7 %-ia illoqarfinni pineqartuni matussusersinnaavaa, erngup nukingatali miss. 95 %-i.

Soorlu siusinnerusumi tabelimi 3-mi takutinneqartoq, Nukissiuutit piujuaannartitsisut Qasigiannuganik aamma Aasiannik pilersuinermi tunniussaat qupperneq 16-imi tabelimi 3-mi nukissiuutit piujuaannartitsisut tunniussassaat najukkani pineqartuni imaassaaq, Aasianni 9 %-it missaat aamma Qasigiannugani 1 %-it

missaat. Tamatumani annertunerpaamik innaallagissamik atuineq qullernut aamma nukimmik tunniussaassaaq, akuleriissitanik atuinikkut tunniunneqartussaq. Tassa imaappoq, pisortat aamma inuit nammineq illuminni kiammik pilersorneqarneri orsussanit imerpalasunit annertunerpaamik pisuussasoq.

Suli nalornissutigineqarpoq seqernup nukinganik aamma anorip nukinganik ataatsimut Qasigianguani aamma Aasianni pissarsisoqarsinnaanersoq. Taamaattumillu Nukissiorfiit suli paasissutissanik katersillutillu tamanna pillugu nalilersuippat. Maannamut nalilersuinerit ersersippaat seqernup nukinganik iluaqutissatut pissarsiassaqqartoq. Anorimiillu pissarsiassaasinnaasoq annertuvallaanngitsoq.

Qasigianguit agguaqatigiissitsilluni anorip sukkassusia tassaasimavoq 2,87 m/s piffissami 2007-2017. Malussajassutsimut nalilersuinerup ersersissimavaa anorip agguaqatigiissillugu sukkassusia minnerpaamik tassaassasoq 5,7 m/s, anorisaatit Qasigianguani aamma Aasianni akilersinnaassappata. Anori sumiinneq apeqqutaalluni nikerarsinnaavoq, taamaattumillu anorimut uuttuutininik nutaanik Aasianni 2018-imi ikkussisoqarsimalluni. Ukiup affaani siullermi uuttuisarnerit ersersissimavaat Qasigianguanut sanilliullugu inissisimaffii pitsaanerusut, kisiannili suli nalorninartortaqqartoq anori ajunnginnersoq, akilersinnaassappat Aasianni anorisaasersuinissamut. Nukissiorfiit 2019-ip naanerani pitsaanerusumik nalilersinnaalissavaat seqernup aamma anorip nukiisigut periarfissat sumiiffimmi tamaani.

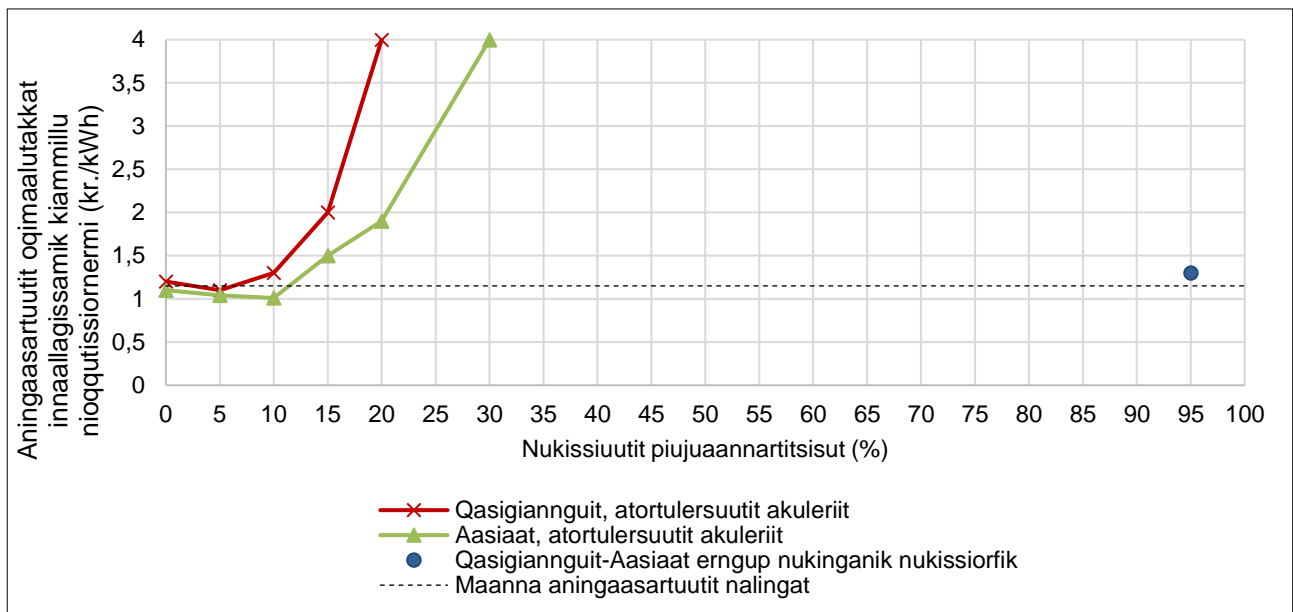
Akuleriissitsilluni atortorissaarutit seqinnermut aamma / imaluunniit anorip nukinganut taamaallaat nukissiornikkut pisariaqartitsinerup ilaannaa killeqqartoq naammassisinnaassammagu, suliniutini taakkunani nalorninanginneruvoq erngup nukinganik iluaquteqarnermut sanilliullugu, inuinaat kiammik atuinerisa pisortat pilersuinerannut nuutinneqarnissaat.

2.5.3 Pilersitsinermit aningaasartuutit

Atortulersuutininik akuleriissitsilluni aqqqissuussisinnaanermik allaaserineqartut missiliunneqarput katillugit 97 mio. kr.-inik akeqartussatut. Illoqarfiit pilersorneqarneranni annertunerusoq seqernup aamma anorip nukiinik iluaquteqarnikkut matussuserneqassappata, taava piumasaqaataassaaq batteriitigut tiguisinnaassuseq annertunerusoq ikkussorneqassasoq, tamanna annertunerungaatsiartunik aningaasartuuteqarfiussaaq.

Figurimi 4-mi uani ataani sanilliunneqarput Nukimmik nioqqutissiornermi aningaasartuutit piujuaannartitsisumik nukissiuuteqarnermut sanilliullugu nukissiuutininik akuleriissitsineq Qasigianguanutaamma Aasiannut pilersuinermi, nukissiuutit piujuaannartitsisut pissarsiarineqarsinnaasut qanoq annertutigineri isiginiarlugit.

Figuri 4. Nukimmik nioqutissiornermi aningaasartuutit piujuaannartitsisumik nukissiuuteqarnermut sanilliullugu

Soorlu ersittoq atortulersuutitut akuleriissitanut aningaasartuutissat qaffassapput seqinermut aamma / imaluunniit anorip nukinganut annertungaatsiartorsuarmik 10 %-i sinnerlugu nukissiornermi matussutissaqartinneqassappat sumiiffinni taakkunani arlariinni. Tamatumunnga aningaasartuutissat sukkaasuumik qaffariaateqassapput erngup nukinganik iluaquteqarnermut sanilliullugu, erngup nukingata miss. 95 %-i nukissiornermi matussusersinnaammagu.

Piujuaannartitamik nukissiuummik piginneqataaneq annertunerusoq, seqinermut- anorimillu nukississamik kissaateqaraanni, nukissamut toqqorsivimmik annertunerusumik pilersitsoqartariaqarpoq, imaluunniit pilersitaq annertunerusoq annaasaqaatiginissaa akuerisariaqarpoq, pequtigalugu piujuaannartumik nukissamik aallerfiusup pilersitsinera piffimmut pilersuinissap atuisinnaanera qaangissagamiuk.

Maanna seqernup qinngorneranik tigooraaviit aamma batteriit akii piusut tunngavigalugit Nukissiorfiit nalilerpaat nukissiuutitut taakkununnga aningaasaqarnikkut qummut angusassat tassaassasut seqernup qinngorneranik batteriit nukimmik toqqortuineq qaammaqutitut aamma nukimmik atuinermut tamarmiusumut 5-20 %-ip nalaaniissasoq sumiiffimmi pineqartumi. Tamatumunnga pissutaavoq batterii maanna akii tunngavigalugit akilersinnaassangimmat batteriit atorlugit toqqorsivimmik angisuumik pilersitsinissaq, piffissami sivilunerusumi nukimmik toqqortaqaarfiusinnaasunik, taamaattumillu nukissiuutitut pineqartunit nukik atornerqartartoq nukissiuutit tamarmiusuni 10 %-imit annertunerusinnaanani. Batteriit maanna akii naapertorlugit Nukissiorfiit naatsorsuineri naapertorlugit taamaallaat batteriit atuinik akilersinnaassaaq attaviit aalajaatsuunissaat qularnaarumallugu batteriit atuinissaq, generatorit diesel-itortut qaminneqarsinnaammata seqinermiit aamma anorimiit nukissiuutit nukimmik atuinermik tamakkiisoq sinnerlugu pilersuileraangata. Naatsorsuinerit aallaaveqarput atortulersuutitut akuleriissisilluni Igaliku-mi ingerlatsinermiit, kiisalu akinik pisiniartarfinnut assigiingitsunut paasiniaanerniit.

Nukissiorfiit ingerlaqqissapput katersillutik seqernup nukinganit aamma anorisaatinut paasissutissanik Qasigiannuanut aamma Aasiannut atatillugu, atortulersuutitut atatillugu pitsaanerpaanik naliliinissamut tunngavissaqarumallutik.

2.6 Inuiaqatigiit aningaasarsiornerat, Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuineq

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissamut atatillugu Nukissiorfiit inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut tunngasumik nalilersuineri aamma atortulersuutitut akuleriissitsilluni atuisinnaaneq ataani tabelimi 5-imi Nukissiuutitni piujuaannartitsisuni sunniutaasunik aamma aningaasartuutaasussanik sanilliussinerit takutinneqarput.

Tabeli 5. Nukissiuutitni piujuaannartitsisuni sunniutaasunik aamma aningaasartuutaasussanik kingunerisat

Nukissiuutit piujuaannartitsisut	Piujuaannartitsisut anertussusaat Sumiiffimmi atukkamit tamarmiusumit	Uuliamik annikinne ru-lerneru (mio. liiteri/ukiu t 22-iteringerlaneranni)	CO₂ annikinneq (1000 tons/ukiumut)	Aningaasaliissutit katillugit (mio. kr.)	Nalinga ilanngaateqareerluni (mio. kr.)
Qasigiannugit aamma Aasiaat, erngup nukinganit nukissiorfik	Miss. 95 %	219	568	1.345	-217

**Ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit nalinga naatsorsorneqarpoq diskonteringsrente – erniat nationalbank-imit aalajangersarneqartut naapertorlugit 4 %-iusut aningaasaqarnermut naalakkersuisoqarfimmiit inassutaasut naapertorlugit. Ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit maannakkut nalinga ataatsimoortikkaanni, CO₂-kvoter 71,9 mio. kr. nalingaa, aamma taamaalluni suliniummot 71,9 mio. kr.-nik ajunngitsumik sunniuteqarpoq.*

Ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannuanut aamma Aasiannut nukissiorfissap nalinga tassaavoq – 217 mio. kr.-it. Tassa imaappoq, naatsorsuinerit naapertorlugit inuiaqatigiinnut akeqassasoq 217 mio. kr.-inik piffissami pineqartumi nalilersuiffiusumi³ aningaasap nalinga tunngavigalugu, sumiiffiup tamatuma erngup nukinga iluaqutugalugu pilersorneqarnera, maannakkutut orsussanik nunap piinik imerpalasunik pilersuinerimik ingerlatsiinnarnermut taarsiullugu. Suliniullu taamaasilluni immikkuullarissumik isigigaanni inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu nalilersuinissamut ilitersuummi aalajangersakkanik naammassinninngilaq, suliniullu kisimiitillugu pilersissagaanni inuiaqatigiinni aningaasarsiornerannut annaasaqarfiussalluni.

Kisiannili atortulersuutitut akuleriissitat atoraanni pilersuineq malunnaatilimmik annikinnerusoq 7 %-i anguneqassaaq, erngup nukinganik iluaquteqarnermi miss. 95 %-inut sanilliunneqartussa. Nalinga eqqarsaatigalugu atortulersuutitut akuleriissitanik atuinikkut anguneqartussa ajunngikkaluartoq, tamanna

³ Atorneqarsimavoq nalilersuiffik piffissaq ukiunik 22-inik sivissusilik. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuuteqarnerpiffissami sivissunerujussuarmik atuussinnaavoq, taamaattumillu inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni nalilersuiffiusoq piffissaq sinnerlugu atorsinnaaffeqartarluni.

annikitsuinnarmik ilalersuisuussaaq nukissiuutinik piujuaannartitsisunik atuinissamik anguniagaqarnermut, Nukissiuuteqarnermut Imermillu Pilersuinermit immikkoortumi pilersaarummut tunngatillugu.

Oqaatigineqassaaq inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut tunngasumik naatsorsuinerni nalorninartunik peqarmat. Angusaasut allannguuteqarsinnaassusiat pillugit nalilersuinernik arlaqartunik suliaqartoqarpoq. Tassani immikkut eqqaaneqarsinnaavoq uuliap akia, naatsorsuinerni nalilersuiffiusuni assigiinnartussatut naatsorsugaasoq. Kisiannili taarsiullugu uuliap akiata qaffakkiartornissaa naatsorsuutigigaanni, angusat ersersippaat erngup nukinganik nukissiorfiliortuni suliniut inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni oqimaaqatigiissinnaasoq.

2.7 Eqikkaanerup ilaa, Qasigiannuanut aamma Aasiannut siunissami pilersuinissaq pillugu

Naatsorsuutigineqarpoq erngup nukingata nukissiuutitsigut qaammaqqutinut, nukimmik aamma kiassarnermik Qasigiannuani aamma Aasianni pilersuinerup miss. 95 % -ia matussutissaqartissagaa. Tamatumani annertuutigit aamma ilaassaaq kiak ullumikkut inuinnaat kiassaateqarfimminni uuliatortuni pilersittagaat. Erngup nukinga iluaqutigalugu suliniutip ilaatut pilersitsisoqassaaq erngup nukinganik iluaquteqarluni kiassanermik illuutilinnut ullumikkut uuliatortunik kiassaateqarfeqartunut, tamannalu sullitanut namminernut - illuutilinnut – inuiaqatigiinnullu iluaqutaassaaq.

Suliniut manna aalajangiisumik alloriarnerussaaq Nukissiuuteqarnermut Imermillu pilersuinermit immikkoortumi pilersaarummut atatillugu, nukissiuutit piujuaannartitsisut atorlugit pilersuineq sumiiffinni periarfissaqarfiusuni anguneqarsinnaassappat.

Naatsorsuutigineqarpoq Qasigiannugit aamma Aasiaat erngup nukinga iluaqutigalugu pilersorneqalernissaat aningaasaliissuteqarnissamik 1,1-1,2 mia. kr.-inik annertussuseqartumik pisariaqartitsiviussasoq, aammalu ilassutitut 0,2-0,3 mia. kr.-inik innaallagissap aqutaata innaallagissamillu assartuinerup illoqarfinni marlunni pineqartuni naleqqussarnissaanut. Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni suliniutit akusut aalajangersimasut atorlugit 217 mio. kr.-inik amigartoorutinik pilersitsiviussaaq, - maanna innuttaasut ineriartornerat uuliallu akia atuuttoq tunngavigalugit isigalugu.

Tulluassanngilaq nunaqarfiit Akunnaaq, Ikamiut aamma Kitsissuarsuit, Qasigiannugit / Aasiaat pilersorneqarnerannut erngup nukinganik nukissiorfiliortoqassappat nukissiorfissaannut attavilissallugit. Tamanna piujuaannartitsisumik nukimmik annertunerusumik pilersitsinaviannngilaq, nukissiorfimmit nioqqutissaq tamakkiisoq Qasigiannuanut aamma Aasiannut tunineqarsinnaammat. Kiisalu aamma assut akikinnerussalluni najukkani pineqartuni namminerni innaallagissiuusioraanni. Taakkunani atorulersuutit akuleriissitat pilersinneqarsinnaapput, seqernup nukinganik aamma / imaluunniit anorip nukinganik iluaquteqartoqarsinnaavoq Nukissiorfiit Igaliku-mi misillitagaat iluaqutigalugit. Nunaqarfiit ilaapput Nukissiorfiit maanna misissuinermit ingerlataanni, sumiiffiit tamarmik ataasiakkaarlutik nukissiuutinik piujuaannartitsisunik pilersitsivigineqarsinnaaneri eqqarsaatigalugu.

3. Nuuk aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa

Nuuk ullumikkut tamakkiingajavissumik erngup nukinga iluaqutigalugu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfimmiit pilersorneqarpoq, 45 MW-mik naammassisaqarsinnaasumiit. Naammassineqarsinnaasup annertussusia tassaavoq erngup nukinganit nukissiorfiup annertunerpaamik nioqqutissiarisinnaasaa. Soorunami tatsip imeqarfiup imaata annertussusia aalajangiisuvoq nukimmut erngup nukinganik nukissiorfimmi nioqqutissiarineqarsinnaasumut. Ukiumoortumik imeq tatsimut imeqarfiusumut kuuttartooq taannaassaaq annertunerpaamik ungasinnerusumut agguaqatigiissillugu nukimmik nioqqutissiornermi aallaavigineqartussaq, imeq imeqarfimmiitooq nungujartussangippat. Imeqarfik ukiumoortumik imermik kuuffigineqarnermi saniatigut nammineq imermik annertussusilimmik imaqareertarpoq. Imeq taanna aalajangersimasumik annertussusilik soorunami nukimmik nioqqutissiornermi atorineqarsinnaavoq, kisiannili atuineruneq taanna ataasiaannarluni atorineqarsinnaavoq, imeq taanna atorineqareeruni atoqqinneqarsinnaangimmat tatsimiit peerutereeruni.

Nuummi innuttaasut amerliartornerat ilutigalugu naatsorsuutaavoq illoqarfimmi nukimmik atuineq annertusiartuaassasoq. Maanna taseq imeqarfiusooq imatut annertussuseqanngilaq illoqarfimmut nukimmik pilersuisinnaalluni alliliinissamik pisariaqartitsiviunngitsumik, imeqarfiup nammineq imaanik nungujartortitsinani. Taamaasillunilu pisariaqartinneqarpoq imermik ilassutaasumik pilersuisoqarnissaa, Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup maanna naammassinnaasaa 45 MW tamakkiisumik iluaqutigineqassappat.

Nukimmik pisariaqartitsinerup nammineq annertusiartortup innuttaasut amerliartornerannik tunngaveqartup saniatigut aningaasarsiornikkut aammalu avatangiisunik mianerinninnermut atatillugu periarfissaqarpoq inuit namminneq uuliamik atuillutik kiasaanerisa innaallagissamik qamittakkamik atuinermut nuunneqarsinnaanerata. Taamatut allanngiineq soorunami nukimmik annertusinerusumik aamma pisariaqartitsiviusaaq.

Taamaattumik maannangaaq pisariaqartitsisoqalereerpoq erngup nukinganik iluaquteqarluni Nuummik pilersuinerup annertusineqarnissaa, maanna nukik nukissiuutinit piujuaannartitsisuneeersoq pigiinnarumallugu annertusiumalluguluunniit. Immikkuullarissumik tamanna isumaqarpoq pisariaqartitsisoqartoq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornermut tatsip atorineqartup imermik pilersorneqarnerata annertusineqarnissaa, aammalu maanna nukimmik nioqqutissiornerup annertusineqarnissaa.

3.1 Nuup eqqaani misissueqqaarnerit aamma allilerinissamut periarfissat

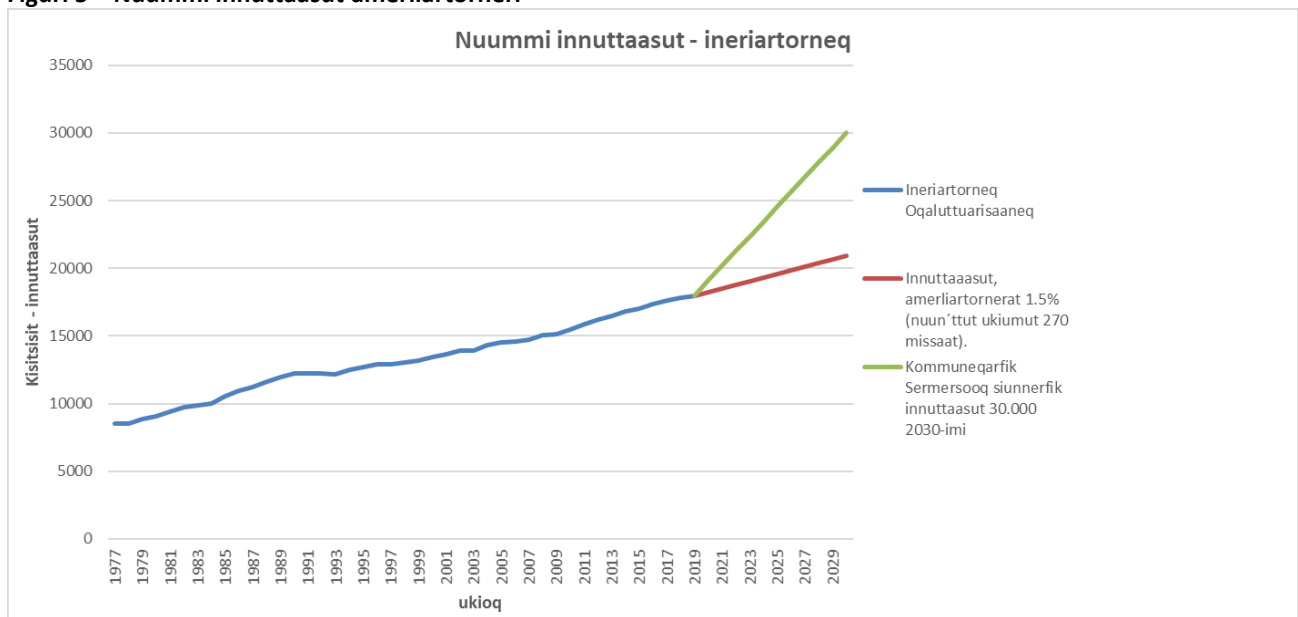
Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfik Nuummik pilersuusoq 1990-ikkut aallartilaarneranni pilersinneqarmat isiginiarneqareersimavoq Nuup nukissiuuteqarnikkut pilersorneqarnerata kingusinnerusukkut annertusineqarnissaanik pisariaqartitsisoqalersinnaanera. 2008-mi erngup nukinganik nukissiuutit turbine-mik ataatsimik ilaqqinneqarput, kisiannili suli periarfissaqarpoq annertusaaqqissinnaaneq. Utoqqarmiut Kangerluarsunnguata eqqaani tasernik imeqarfeqarpoq ullumikkut atorineqanngitsunik. Tamatuma saniatigut nukissiorfimmiit Nuummumut innaallagissap aqputai imatut annertussusiligaapput nukimmik erngup nukinganut nukissiorfimmiit nioqqutissiaasup marloriaataanik assartuisinnaangorlugit, ullumikkut nioqqutissiornermut sanilliullugu.

Nukissiorfiit nalilersuisitsisimapput periarfissanik assigiinngitsunik Nuup erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfimmiit pilersorneqarnerat eqqarsaatigalugu. Tamatumalu saniatigut misissorneqarsimallutik nukissiuuteqarnikkut teknologiit qanoq ittut, soorlu seqernup nukinga aamma anorisaatit Nuummi nukissiornermut ilassusiinnaaneri pillugit.

3.2. Nuummi nukissiuutinik atuineq

1990-ikkullu qiteqqunneranni ingerlaavartumik Kalaallit Nunaata sinneraniit Nuummut nutsertoqartuarsimavoq. Nutserneq tamanna taamak sukkatigisumik ingerlaannarpat, 2030-imi illoqarfimmi innuttaasut 21.000 -iniit amerlanerulersimassapput. Kommuneqarfik Sermersooq pilersaaruteqarpoq illoqarfiup ineriartortinnissaanut, illoqarfimmi innuttaasut ukioq 2030.⁴ -imi 30.000 -iulersillugit. Taamaattumillu naatsorsuutigineqarsinnaavoq innuttaasut amerlassusaat ukiuni aggersuni malunnaatilissuarmik amerliartorumaartut. Figur 5-imi, - Nuummi innuttaasut amerliartornerat, takuneqarsinnaavoq innuttaasut ineriartornerisa oqaluttuassartaat 1977-2019 kiisalu innuttaasut amerlassuserilersinnaasaannik naatsorsuineq, maannamut Kommuneqarfik Sermersuup 2030-mi innuttaasut 30.000 -ingornissaannik naatsorsuutai.

Figuri 5 – Nuummi innuttaasut amerliartorneri

Ullumikkut Nuummi pisortat nukissiuutitsigut pilersuineranni 99 %-i nukissiuutinit piujuaanartitsisuneersuuvoq. Innaallagissamik pilersuineq tamarmiusoq aamma ataatsimoorussanik kiassaateqarfeqarluni kiassaanerup ilarujussua Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfimmiit innaallagissamik tunngaveqarpoq. Tamatumalu saniatigut ungasissumiittunik kiassaanerup ilamininngua Nuummi ikuallaavimmeersuulluni. Kisiannili suli ullumikkut illoqarfiup ilarujussua kiassaateqarfiit uuliatortut atorlugit kiassagaavoq, pisortat kiammik pilersuineranni ilaanngitsumik.

Nuummi innuttaasut amerliartornerat pissutigalugu taamaattumik Nukissiorfinnut unammillernartuuvoq pisortat nukissiuuteqarnikkut piujuaanartitsinernik tunngaveqartumik pilersuinerata naammassisinnaanera. Tamatuma pisariaqartippaa erngup nukinganik nukissiuuteqarluni pilersuinerup

⁴ Kommuneqarfik Sermersooq (2016), Nuuk – Issittumi illoqarfik pingaarneq. Illoqarfiit Pingaarnersaannut Nuummut perusissiaq.

annerunerulersinneqarnissaa, taamaanngippallu illoqarfiup pilersorneqarnerani nukissiuutiniq piujuaannartitsinermik tunngaveqartunik allanik pilersitsiortortoqarnissaa.

Kangerluarsunnguup Tasiata nukissiorfimmuq Utoqqarmiut Kangerluarsunnguaniittumut imeq ingerlaartitaa ukiumut nukissiuutiniq nioqqutissiornermut agguaqatigiissillugu 230 GWh-mik annertussuseqartumut naapertuuppoq, taamalu agguaqatigiissillugu annertunerpaamik ungasissumut isigisumik nukimmik nioqqutissiorsinnaaneq, maanna nukissiorfimmi.

Nukissiorfiup ukiuni kingunnerli nioqqutissiarisarpaa 250-270 GWh ukiumut.

Kingunerissavaa Nukissiorfiit uuliamik atortoqarlutik nioqqutissiarisariaqalissammassuk 40-50 GWh, Nukissiorfimmuq aamma inuiaqatigiinnut ukiumut 20-26 mio. kr.-inik naleqartoq.

3.3 Erngup nukinganik nukissiorfiup allilernissaa

Pitsaasunik periarfissaqarpoq Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni nukimmik pilersorneqarnerata annertusinissaanut. Nukissiorfiit periarfissanik arlalinnik nalilersuisitsisimapput allilerinissamut pineqartumut atatillugu, soorluttaaq Nukissiorfiit misissorsimagaat nukissiuutiniq piujuaannartitsinermik tunngavilinnik allanik peqarnerseq, atornerqarsinnaasunik Nuup nukimmik piujuaannartitsinermik tunngavilinnik pilersorneqarneranut.

Eqqaaneqassaaq naatsorsuutigineqarmat eqqakkanik ikuallaasarnikkut kissaq annertunerusoq ukiuni aggersuni ilassutaasinnaalerumaartoq, Naalakkersuisut kommunillu aalajangerisigut eqqakkanut ikuallaavissuarnik marlunnik nutaanik Sisimiuni aamma Nuummi pilersitsisoqarnissaanik, nunatsinni eqqakkat tamarmik ikuallanneqarfigisagassaannik. Eqqakkat sapinngisamik pitsaanerpaamik iluaqutigineqartariaqarput nukissiuutini iluaqutissatut, tamannalumi atortulersuutit nutaat periarfissaqartilissavaat, taakkua nukissiornermut pisariaqartitsiviusuni inissinneqarpata. Sisimiut tamatumunga atatillugu inissiivissatut pissusissamisoorput, erngup nukinganik nukissiorfiup Sisimiunik pilersuisup allilernerqarnissaanut Nuummisullu periarfissaqanngimmat. Taamaakkaluartoq eqqakkaneersup kiassaanerup kissamik pisariaqartitsinerup ilaminiinnanngua matussusersinnaavaa, aamma eqqakkanut ikuallaavimmik nutaanik Nuummi pilersitsisoqaraluarpalluunniit.

Erngup nukinganik nukissiorfiup allilernerqarnissaanut siunnersuut tulliuuttuni allaaserineqassaaq, tamatumani aamma teknikkimut tunngasunik aaqqiissutissat aammalu suliniutip aningaasaqarnera.

3.3.1 Teknikkikkut aaqqiissutissat

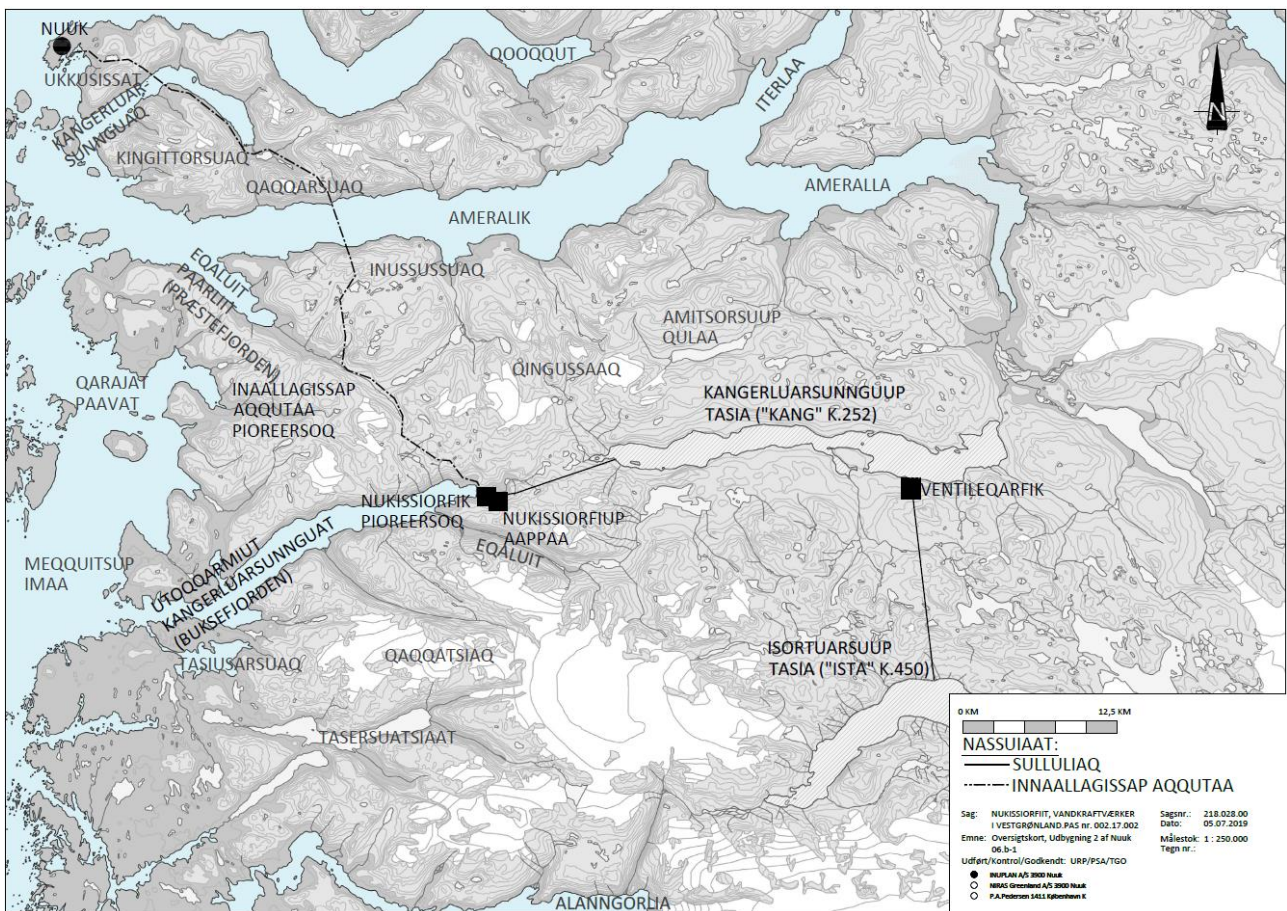
Kangerluarsunnguup tasianut taamalu Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfimmuq imeq kuuttoq annertunerulersinneqarsinnaavoq tatsimit 16 km kujasinnerusumiittumiit, Isortuarsuup Tasianiit erngup iluaqutigineratigut. Uuttortaanerit Asiap ingerlassimasai naapertorlugit Isortuarsuup Tasia ukiumut imermik immerneqaqqittarpoq Kangerluarsunnguup Tasianut kuuttartumiit pingasoriaataata missaaniittumik annertunerusumik. Tatsit pineqartut marluk akornanni sullulioraanni Isortuarsuup Tasianiit imeq Kangerluarsunnguup tasianut ingerlatsinneqarsinnaalissaaq. Taamaasillunilu Kangerluarsunnguup tasianut imeq kuuttoq ima annertutigilissaaq Utoqqarmiut nukissiuuteqarfianni ukiut tamakkiisumik 45 MW ukioq kaajallallugu nioqqutissiarineqarsinnaalissalluni.

Ullumikkullumi Nuummi nukimmik naammattumik pisariaqartitsinerup piffissani ataasiakkaani, assersuutigalugu ulluni ukiukkut nillernerpaani qaangertalereerpaa Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup tunniussinnaasaasa 45 MW-it. Taamaattumik Nukissiorfiit ulluni taama ittuni erngup nukinga

iluaqutigalugu kissamik nioqutissiorini killilersortariaqartarpaa, taarserlugulu nukissiuutit uuliatortut atorlugit kissamik pilersitsinermik.

Isortuarsuup tasianiit imernik kuutitsineq annertusisaq iluaqutigineqarsinnaassappat, aammalu nukissiorfik innutaasunut amerliartortunut nukissamik tunniussassaqaassappat, aamma kiassaateqarfiit maanna uuliatortut innaallagissamik qamittakkamik atuinermut nuutinneqassappata, taava nukimmik atugassamik annertunerusumik nioqutissiorortoqartariaqassaaq. Inissiivissatut periarfissaq alla takuneqarsinnaavoq uani

Figuri 6 – Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiuutitsigut pilersorneqarneranut takussutissiaq

Nukissiorfiit siunnersortinik suleqateqarlutik nalilersuisimapput Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfimmik allilerisinnanermut periarfissanik assigiinngitsunik. Aningaasaqarnikkut periarfissaq soqutiginarnerpaaq allilerinissamut periarfissani nalilersuinerit taakkua tunngavigalugit imaappoq:

- Isortuarsuup tasianiit Kangerluarsunnguup tasianut sullorsualiorneq 16 km-inik takissusilimmik
- Nukiliorfimmik nutamik pilersitsineq 55 MW-iusumik, maanna nukissiorfiusup 45 MW-p saniani inissinneqartumik. Nukiliorfiup nutaap aamma iluaqutigissavai Kangerluarsunnguup tasianiit sullorsuit pioreersut.
- Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfimmiiit Nuummut innaallagissap silaannakkut aqqutai sananeqarnerminni naammassisinnaasaat 100 MW tamakkerlugu iluaqutigineqalissapput.

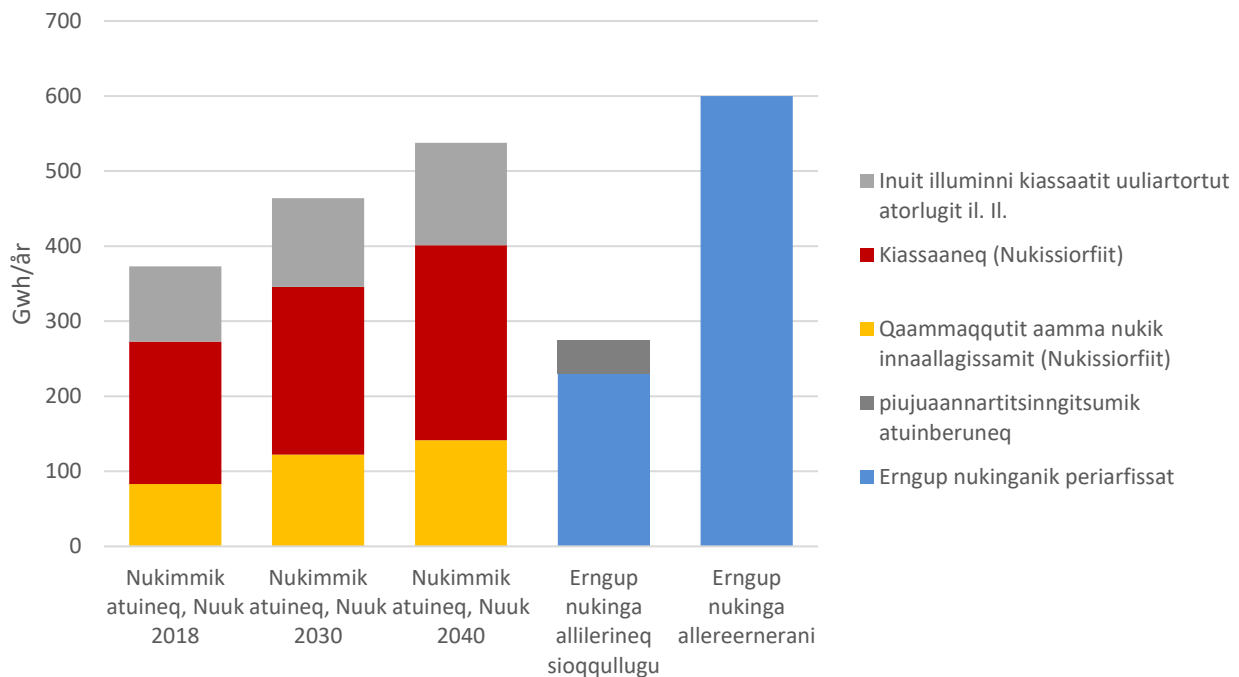
- Nuummi sillimmatit innaallagissiorfiup naammassisinnaasaa annertusineqassaaq.

Piffissami matumani Sarfaannguani Innaallagissiorfik Nuummit sillimmatit innaallagissiorfiuvoq. Sarfaannguani innaallagissiorfiup naammassisinnaasaa 30 MW-iuvoq. Siumut isigisumik pisariaqartinneqarpoq Nuummi sillimmatit innaallagissiorfiup naammassisinnaasaata annertusineqarnissaa, Sarfaannguani innaallagissiorfiup piffissat ilaanni illoqarfiup nukimmik pisariaqartitsinera naammasseqqartarmagu. Sillimmatit innaallagissiuutit annertusineqassapput, siunissami innutaasut amerliartortut pilersorsinnaajumallugit qaammaqutitsigut/nukimmik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup tunniussisinnaaffiginngisaani, - pilersaarutaasutut nioqutissiorunnaaqanermi, imaluunniit pilersaarutaanngitsumik unittoornermi.

3.3.2 Periarfissat aamma atuineq

Maanna ukiumut agguaqatigiisillugu Kangerluarsunnguup tasianut imeq ilassutaasartup naleqqatigaa ukiumut 230 GWh-mik nukimmik nioqutissiorarneq. Isortorsuup tasianiit Kangerluarsunnguup tasianut erngup kuuffissaa sullorsuaq pilersinneqarpat erngup nukinganik innaallagissiuutip nutaap 55 MW ilutigalugu, taava nioqutissiarineqarsinnaasoq ullumikkut 230 MW-miit 600 GWh-ip missaanut annertussuseqalersinneqarsinnaavoq.

Figuri 7. Nuummi nukissiuutitik atuineq erngup nukinganik iluaquteqarnermit sanilliusilluni.

Erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnera naammassineqareerpat, uulia ukiumut atorneqartartoq inuiaqatigiit aningaasarsionerannik piffissami nalilersuiffiusumi taarserneqassaaq orsussaq 326 mio. liiteri, CO₂-mik aniatitsinerup 830 tusind tons-ip nalinga.

Tamanna orsussanik imerpaldasunik pilersuinerup sinneruttup ilagaa annertoq, taamaattumillu suliniutip naammassineqarnissaa Naalakkersuisut anguniagaannut pisortat nukissiuutitsigut pilersuinerata sapinngisamik annertunerpaap ukioq 2030-imi nukissiuutinit piujuaannartitsisunit tunniunneqartalernissaanut pingaaruteqarluni.

3.3.3 Pilersitsinermi aningaasartuutissat

Allaaserineqartutut erngup nukinganik iluaquteqarluni Nuup nukissiuutitsigut pilersorneqarnerata annertunerulersinneqarnissaanut sanaartornissamut aningaasartuutissat missiliuunneqarput 1,3 mia. kr.-it missaaniittussatut. Taakkualu qaavatigut ilanngunneqassallutik aningaasartuutissat 0,3-0,4 mia. kr.-it, innaallagissap aqquataasa naleqqussarnerinut, innaallagissiorfiup sillimmataasup naleqqussarneranut, innaallagissamoortunik imermut kissaassutinut aamma innaallagissap ingerlateqqinneqartarneranut atorineqartussat.

3.4 Inuiaqatigiit aningaasarsiornerat

Nukissiorfiit inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut tunngatillugu naliliinerat uani ataani tabelimi 6-imi takutinneqarpoq, - Nuummi erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornerup annertusineqarneratigut sunniutaasussanik aningaasartuutissanillu missiliuusiut.

Tabeli 6– Nuummik erngup nukinga iluaqutigalugu pilersuinerup annertusineqarnissaanut missiliuutsit aamma aningaasartuutissat

Nukissiuutsit piujuaan-nartitsisut - suliniut	Nukissiuutit piujuaannartitsisut sumiif-fimmi nukissiornermi tunniusaat	Uuliamik annikinnerulernera (mio. liiteri/ukiut 22-it ingerlane-ranni)	CO₂-sipaagaq (1000 tons /ukiut 22-it ingerlane-ranni)	Aningaasaliissutit ataatsimut (mio. kr.)	*Nalinga ilanngaareerluni (mio. kr.)
Nuuk, erngup nukinganik atuinerup annertusinera	Miss. 99 %	326	830	1.675	465

*Note: * Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit maannakkut nalinga ataatsimoortikkaanni, CO₂-kvoter 108 mio.kr. nalingaa, aamma taamaalilluni suliniummot 108 mio. kr.-nik ajunngitsumik sunniuteqarpoq.*

Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannik naatsorsuusiornerit takutippaat Nuup erngup nukinganik nukissiorfimmiit pilersorneqarnerata allileriffiqineqarnissaa inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni annertuunik sinneqartoorutit pilersitsiviussasoq, ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 465 mio. kr.-it maanna nalinginik.

Aamma malunnaatilimmik annertussusilimmik sulit aningaasaliissut sinneqartooruteqarfiussaaq naatsorsuutigeriigaq akimorlugit innuttaasut amerliartussanngikkaluarpata, imaluunniit uuliap akia malunnaatilimmik appassagaluarpalluunniit. Nuummi suliniutip sinneqartoorutaasa nunatsinni nukissiuutinik piujuaannartitsisunik suliniutissat allat aningaasalersinnaavai, Qasigiannugit Aasiaallu nukissiuuteqarnikkut piujuaannartitsilluni suliniuteqarluni pilersuinissamut naleqqiullugu. Taamaalilluni suliniutip aningaasaqarnertaa eqqarsaatigalugu nukittoorujussuuvoq.

Nuummi suliniummik sinneqartoorutip piujuartitsilluni nunatsinni nukissiuuteqarnikkut suliniutinut aningaasalersuisinnaavoq, taamatut akissarsiorfiunerusuunngitsut eqqarsaatigalugit. Nuummi erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiup allineqarnerata sunniutissai annertuut pissuteqarput illoqarfiup malunnaatilissuarmik alliarturneramik, aammalu ullumikkut sulit inoqutigiit illuni aamma blokkinin najugallit uuliamik atuillutik kiassaasarnannik.

3.5 Immikkoortumi eqikkaaneq, siunissami Nuummut pilersuineq pillugu

Utoqqarmiut kangerluarsunnguanni erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfimmitt Nuup pilersorneqarnera ukiuni aggersuni annertusiartortussatut naatsorsuutigineqarpoq. Inassutigineqarpoq Nuup erngup nukinganik iluaquteqarnerata annertusineqarnissaa nukissiorfimmik nutaamik pioreersup saniatigut pilersitsinikkut, nukissiorfimmullu imermik annerusumik ingerlaartitsilernikkut, sullorsuarmik pilersitsinikkut Isortuarsuup Tasianiit Kangerluarsunnguup Tasianut imermik kuuttoqarsinnaalersillugu.

Suliniutip piviusunngortinneqarnissaanut pisariaqartinneqassapput aningaasaliissutissat 1,7 mia. kr.-it. Naak aningaasaliissutissat annertugaluartut suliniutip aningaasarsiornissaanut naatsorsuinerit takutippaat suliniut assorsuaq imminut akilersinnaassuseqassasoq qajannaallunilu. Nuummut atatillugu suliniummut siulliullugu aningaasaliinikkut tassanngaaniit iluanaarutit atorneqarsinnaalissapput piujuaannartitsisumik tunngavilinnik suliniutissanut allanut, tamatumaniissaaq Qasigiannugit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersorneqalernissaannut.

Nukissiuutit piujuaannartitsinermik tunngavillit iluaqutigalugit Nuup nukissiuutiniit pilersorneqarnera naammassineqassappat pisariaqarpoq piujuaannartitsisumik tunngavilinnik pilersuinerup annertusineqarnissaa. Aningaasaqarnikkut pissarsiassallu saniatigut suliniut avatangiisinut silaannarmullu annertuunik iluaqusiissaaq, uuliamik atuinerup ukiumut 326 mio. liiterit missaannik sipaaruteqarfigineqarneratigut, inuiaqatigiinnut sunniutaasussanik ukiut nalilersuiffiusut saniatigut.

4. Erngup nukinganik iluaquteqarluni suliniutissat suliniummut ataatsimut katinneqarneri

Soorlu siusinnerusukkut eqqaaneqartoq Nukissiuuteqarnikkut aamma Imermik Pilersuinikkut immikkoortumi pilersaarummi kaammattuutaavoq nukissiuutinut piujuaannartitsisunut ikaarsaartoqartassasoq sumiluunniit taamatut periarfissaqarfiusuni, nukissiuuteqarnikkut nutarterinerimi orsussanik imerpallasunik atuijunnaariartorfiusuni.

Inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni kingunerisassai pillugit naatsorsuineq ingerlanneqarsimasoq tunuliaqutaralugu erngup nukinganik nukissiorfimmik Qasigiannuanut aamma Aasiannullu pilersuisussamik sanaartornissaq unammilligassaqaassaaq aningaasaqarnikkut maanna nalimigut amigartoorfiusussamik. Killormulli inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut atatillugu naatsorsuusiorderit ersersillugu Nuummik pilersuinermit erngup nukinganik nukissiorfiup allineqarnissaa inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut annertuumik iluanaarutaassasoq.

Tamannalu tunuliaqutaralugu suliniutit immikkoortut taakkua marluk imminnut katinneqarsinnaapput, taamalu ataatsimoortumik aningaasaliinertut isigineqarsinnaallutik. Taamatut suliniutinik arlariinnik ataatsimoortitsinikkut Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassaannik naatsorsuinerit uani ataani takuneqarsinnaapput.

Tabeli 7. Inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut kingunerisassaannik imeqarnermut nukissiuummik suliniummut ataatsimoorussamik naatsorsuinerit

Nukissiuutit piujuaannartitsisut	Sumiiffimmi atukkani tamarmiusuni piujuaannartitsisut	Uuliamik atuinerup appariaataa inuiaqatigiinni (mio. liiteri/ Ukiut 22-it ingerlaneranni)	CO ₂ annikinneq (1000 tons/ Ukiut 22-it ingerlaneranni)	Aningaasaliissutit katillugit (mio. kr.)	Nalinga ilanngaateqareerluni (mio. kr.)
Nuuk, erngup nukinganit nukissiorfimmik allilerineq	Miss. 99 %	326	830	1.675	465
Qasigiannugit aamma Aasiaat, erngup nukinganit nukissiorfik	Miss. 95 %	219	568	1.345	-217
Suliniut ataatsimoortoq		545	1.398	3.020	248

Sinneqartoorutit Nuummi allilerinikkut atorneqarsinnaapput Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuinissamut erngup nukinganik nukissiorfiliorderni amigartoorutit aningaasalersorneqarnerannut. Taamaattumillu pingaaruteqarpoq pilersaarutininik sanaartornerit aqqissuunneqarnissaat Nuummik pilersuinerup kingunerisaannik aningaasat ingerlaartut erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannuanutaamma Aasiannut pilersuinissamut nukissiorfiliordermut atorneqarnissaat.

5. Aningaasalersuineq

Aningaasaliissuteqarneq 3 mia. kr.-it missarpiaannik pinngitsoorani suliassaavoq annertoq, taamaaliortoqassappallu aallaaviusariaqassalluni immikkoortumik aningaasalersuinissanut periarfissanik nalilersuisoqarnissaa, aningaasalersueriaatsit qanoq ittut piviusunngortinneqarsinnaaneri eqqarsaatigalugit.

Immikkoortumi uani tulliuuttumi ilusilersorneqassapput aningaasalersuisinnaanermut aaqqissuussinerusinnaasut arfinillit, nalilersuinermi ilaatinneqartussat. Naggasiullugulu eqikkaagallartoqassaaq pitsaaqutaasussanik aamma ajoqutaasinnaasunik aaqqissuussinerni pineqartuni namminerni ataasiakkaani. Oqaatigineqassaaq allattuiffiusoq tamakkiivissuussanngimmat, aammalu nalilersuinerugallassammat. Taamaasilluni pisariaqassaaq itinerusunik nalilersuisoqarnissaa UPA 2020-ip tungaanut, erngup nukinganik suliniutit suliassartaasa ingerlateqqinneqarnissaat aalajangiiffigineqassappat.

- 1) Nalunaarusiami aaqqissuussinerit ilutsit eqqartorneqartut makkuupput: Aningaasanut inatsisikkut tullerriaarinermik tunngaveqartumik aaqqissuussineq.
- 2) Iluseq 1 akullugu nunatta karsianiit attartornermik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissanik aningaasalersuinermik. Ilutsip tamatuma kingunerisinnaavaa aningaasartuutissanut missingersuusiortarnermut inatsimmi ukiut tulleriit sisamat iluanni oqimaatigigiissitsinissamik piumasaqaataasup naammassineqarsinnaannginnissaa⁵
- 3) Nukissiuutinut akitsuummik immikkut siunertamut atornerqartussamut katersinikkut, immikkut inatsimmik tunngaveqartariaqartut.
- 4) Nukissiorfiit ingerlatseqatigiiffingortillugit nammineq attartornikkut suliniutinik aningaasalersuisinnaanngorlugit aaqqissuussinikkut. Tamatumani pisariaqassaaq inatsisitigut tunngavissamik pilersitsinissaq, kiisalu nukissiuuteqarnermut imermillu pilersuinermut inatsisinik il.il. naleqqussaanissat.
- 5) Erngup nukinganik iluaquteqarnikkut nukissiorfiit immikkut ingerlatseqatigiiffingorlugit aaqqissuussinikkut. Tamatumani pisariaqassaaq inatsisitigut tunngavissamik pilersitsinissaq, kiisalu nukissiuuteqarnermut imermillu pilersuinermut inatsisinik il.il. naleqqussaanissat.
- 6) Aaqqissuussineq BOT. Pisariaqassaaq avataaniit aningaasalersuisussanut isumaqatigiissuteqarnissaq, tamatumunngalu tunngavissamik pilersitsinissaq.

Aningaasalersuinissanik aaqqiissutaasinnaasutut periaasissani allaaserineqartuni tamani suliniutissat marluk ataqatigiissillugit aaqqiisoqarnissaa isigineqarpoq. Taamaaliortoqassaaq siusinnerusukku eqqaaneqareersutut iluaqutigiumallugit aningaasaqarnikkut iluanaarutaasussat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukinganik nukissiorfiup allilerneqarneratigut pinngortussat, Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussanik erngup nukinganut nukissiorfiliornissap aningaasalersornissaani.

⁵ § 2, imm. 1, Missingersuusiortarnermut Naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi. Aalajangersagaq atorunnaarsikkallagaavoq 31. december 2021-ip tungaanut, tak. nr. 6, Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 24, 28. november 2018-imeersumi. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassaq Qasigiannuanik/ Aasiannik pilersuisussaq taamaattoq aatsaat 2021-ip kingorna aallartinneqassaaq.

5.1 Aningaasalersuinissami periusissaq 1: Nalinginnaasumik tullerriiarineq aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut aningaasaliissutissani

Aningaasalersuinissamut periusissiaq 1 Qasigianguit aamma Aasiaat erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersulernissaannut, kiisalu Nuummik pilersuisup Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allinissaani aallaaveqarpoq aningaasanut inatsimmi nalinginnaasumik sanaartugassanut aningaasaliissutissanik tullerriiarisarnermik.

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aalajangersaavoq Inatsisartut aningaasaqarnikkut tullerriiarisarneri ukiumi aningaasartuuteqarfiusussami ataatsimut aningaasanut inatsimmi pisarpata pitsaannerusoq. Missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsit aalajangersaavoq piffissalersuisarnermik aamma aningaasanut inatsisip qanoq sannaqarnissaanik. Sanaartugassanut aningaasaliissutissat aningaasanut inatsisikkut aningaasaliiffigineqassapput, Nukissiorfiillu nalinginnaasumik sanaartugassanut aningaasalersuutissaat piffissami matumani konto pingaarneq *89.71.40 Nukissiorfiit, Sanaartornermut taarsigassarsiarititat*. Konto pingaarneq *64.12.05 Nukissiorfiit, akilersuutit* aamma konto pingaarneq *64.12.04 Nukissiorfiit, erniat* isertitatut nalunaarneqartarput, akilersuutit aamma erniat. Nukissiuutinut aamma Imermik Pilersuinermit immikkoortumut pilersaarummi ersippoq immikkut ittumik aningaasaliissutit maanna ingerlatanik annertunerulersitsinermut, maannamutut aningaasalersorneqartassasut sanaartornermut (taarsigassarsiarititatigut) immikkoortutigut.

Sanaartugassanut aningaasaliissutit suliniutinut aalajangersimasunut Aningaasanut inatsimmi aningaasartuutit ukiumi pineqartuni nalunaarneqartarput, taamaalereernermilu Sanaartugassanut Aserfallatsaaliinermullu Aningaasaleqarfimmu inissineqartarlutik, sanaartukkat suliarineqarneranni piffissamik atuinermik isiginiaanikkut.

Aningaasaateqarfimmit aningaasaliissutinik allanut nuussisoqassatillugu suliniutinik aalajangersimasunik taamaatitsisoqaaqaaassaaq, imaluunniit suliniummi aalajangersimasumi allannguisoqarluni, tamannalu Inatsisartunit akuersissummik, imaluunniit Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaanniit pisariaqartitsiviusarluni.

Nunatta karsiata 2018-imut naatsorsuutaani ersippoq, sanaartugassanut aamma aserfallatsaaliinermut aningaasaateqarfik pillugu nassuiaammi, kontumi pingaarnermi *89.71.40 Nukissiorfiit, Sanaartornermut taarsigassarsiarititat* inissineqarsimasut 388 mio. kr.-it nukissiuutinik siunertanut atugassatut.

Missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi § 2, imm. 1 piumasaaqateqarpoq aningaasartuutissanut missingersuusiat oqimaaqatigiittarnissaanik, imaluunniit Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu ataasiakkaanut pineqartuut sinneqartooruteqarnissaanik ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiittassasut imaluunniit sinneqartooruteqartassasut. Malittarisassami pineqartumi taamaasilluni aalajangersarneqarpoq aningaasartuutissanut missingersuusiat ataatsimut pisortanut ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiittassasut imaluunniit sinneqartooruteqartassasut. Missingersuusiat oqimaaqatigiinnissaat

taamaasilluni tassaavoq isertitat nalinginnaasut, ingerlatsineq, nuussinerit aamma sanaartukkat kommunini aamma Nunatta Karsiani amigartooruteqarfiussanngitsut ukiut 4-at isigalugit⁶.

Erngup nukinganik nukissiorfiliornissamik suliniutinut pisariaqartunik aningaasaliissutissat ilaatigut pissarsiarineqarsinnaassapput sanaartugassanut aserfallatsaaliinermullu aningaasaateqarfimmit. Aningaasaliissutissanik immikkoortitaareersunik peqarmat tulleriarinikkut nuunneqarsinnaasunik ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqaateqarnikkut, naalackersuinikkut akuerineqarnissamik pisariaqartitsiviusussanik Inatsisartuni imaluunniit Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaanni.

Sanaartugassanut Aserfallatsaaliinermullu aningaasaateqarfimmi inissineqarsimasut aningaasaliissutissat nutaamik tulleriarinikkut nuunneqarpata erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut atugassanngorlugit, taava tamanna isumaqassaaq suli ilanngaattissat peereerlugit aningaasalersuinissamik pisariaqartitsisoqassasoq 2,6 mia. kr.-inik annertussusilinnik.

Sanaartugassanut aningaasaliissutaareersunik erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut nuussinerup kinguneraa Aningaasanut inatsimmi annertoqataannik sipaarutissanik innersuussisoqartariaqartoq, tak. missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi § 2, imm. 1, missingersuusiat oqimaaqatigiinnissat imaluunniit sinneqartooruteqarnissaq ukiut 4-at iluanni⁷.

Imaaliinnarluni nalilerneqarpoq assut ajornakusoortutut suliassatut sanaartugassanut aningaasaliissutissat annertoqataannik sipaarutissanik nassaarsiniarnissaq. Periarfissaq alla tassaasinnaagaluarpoq aningaasanut inatsimmi nalinginnaasunik isertitassanik annertunerulersitsinissaaneq, assersuutigalugu akileraarutininik akitsuutinillu qaffaanikkut.

5.2 Aningaasalersuinissami periusissiaq 2: Nalinginnaasumik tulleriarineq aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut aningaasaliissutissani ilallugu nunatta karsianit attartukkanik

Aningaasalersuinissami periusissiaq 2 Aningaasalersuinissami periusissiaq 1-mit aallaaveqarpoq, kisianni ilassusigaallunilu Nunatta Karsianit aningaasanik attartornermik. Tamanna periaasiuvoq aningaalersuinissami periusissiami siullermi unammilligassanik aningaasanut inatsimmi sipaarutissanik nassaarniarnissap anigornissaanut. Ilanngullugulu naatsorsuutigineqarpoq nunatta karsia aningaasanik attartorsinnaasoq atugassarititaasut pitsaasut tunngavigalugit.

⁶ § 2, imm. 1, Missingersuusiortarnermut Naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi. Aalajangersagaq atorunnaarsikkallagaavoq 31. december 2021-ip tungaanut, tak. nr. 6, Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 24, 28. november 2018-imeersumi. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassaq Qasigianguanik/ Aasiannik pilersuisussaq taamaattoq aatsaat 2021-ip kingorna aallartinneqassaaq.

⁷ § 2, imm. 1, Missingersuusiortarnermut Naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi. Aalajangersagaq atorunnaarsikkallagaavoq 31. december 2021-ip tungaanut, tak. nr. 6, Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 24, 28. november 2018-imeersumi. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassaq Qasigianguanik/ Aasiannik pilersuisussaq taamaattoq aatsaat 2021-ip kingorna aallartinneqassaaq.

Aningaasalersuinissami periusissiaq 2 taamaasilluni piumasaqarpoq ukiut sisamat iluanni oqimaaqatigiissitsinissap saneqqunneqarnissaanik, taamalu saneqqutsinerussalluni missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi § 2, imm. 1.-imik. Tassani aalajangersarneqarpoq pisortat aningaasaqarneranni missingersuutit ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiissinneqassasut imaluunniit sinneqartoorfiussasut. Missingersuutit inissisimanissaat taamaasilluni ersersitsivoq oqimaaqatigiissitsineq nalinginnaasunik isertitani, ingerlatsinermi, aningaasaliissutinik aamma sanaartugassanik kommuninut ingerlatitseqqittarnerni aamma Nunatta Karsiata naatsorsuutaani amigartooruteqarfiussanngitsoq ukiut 4-at⁸ iluanni.

Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassat aningaasalersuinissaq ukiut 4-at qaangingaatsiarlugit isikkiveqartarput. Taamaattumillu naapertuilluartumik aningaasanut inatsimmi ilaatinneqarsinnaanatik, nunatta karsiata ingerlatsineranut, sanaartugassanut aamma attartortitanut (DAU) naatsorsuusiortarnermi ileqqussai tunngavigalugit, aningaasartuutinik aamma isertitanik oqimaaqatigiissitsiviusunik.

Missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi maanna aalajangersakkat atuuttuusut kingunerisaannik annertuumik unammilligassaqarfiussaaq nukissiuuteqarnikkut ingerlatsivimmi nutarterineq, nukissiuutinillu piujuaannartitsinermik tunngavilinnik pilersitsiortorneq. Kissaatigineqarpat erngup nukinganik iluaquteqarluni Qasigiannugit aamma Aasiaat pilersorneqalernissaat, Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup Nuummik pilersuisup allineqarnissaa, kiisalu nukissiuutinik piujuaannartitsisunik allanik nunatsinni illoqarfinnik aamma nunaqarfinnik nukissiuuteqarnikkut pilersuineq maanna Nukissiorfinnut killiliussaasut atuuttut iluanni, taava pisariaqassaaq missingersuusiortarnermut aamma naatsorsuusiortarnermut inatsimmi killiliussat unammilligassartaasa suussusilersorneqarnissaat.

Tamanna isumaqarpoq aningaasalersuinissami periusissiaq 2 piumasaqassasoq missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmik allannguisoqarnissaanik imaalillugu, periarfissiisumik ukiut 4-at iluanni oqimaaqatigiissitsinissamik piumasaqaammik sanioqqutsinnaanermik, assersuutigalugu nukissiuuteqarnermi sanaartugassanut aningaasaliissuteqarnissat annertoorsuit pineqartillugit.

Kiisalu aamma missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi ersippoq Naalakkersuisut taamaallaat aningaasanik attartorsinnaasut, imaluunniit attartornissamut akuersissuteqarsinnaasut inissialiornernut, inuussutissarsiornermut aammalu attaveqateqarnermi suliniutinut, atuisunik akiliuteqartitsisarnikkut, pisortat aningaasartuutissannik annikinnerulersitsinikkut, imaluunniit pisortat isertitassaannik allatigut periarfissiuussinikkut, minnerpaamik attartornermi ernianik aamma naaffeqartumik akilersuutinik annikinnerulersitsissutaasinnaasunik. Kiisalu aamma piumasaqaataavoq aningaasaliiffigisassat pineqartut ilalersuutaasinnaanissaat ungasinnerusumut isigisumik aningaasaqarnikkut politikkip attanneqarsinnaanissaanut.

Suli ingerlaqqittumik innersuussisoqarsinnaassaaq Sanaartugassanut Aserfallatsaaliinermullu Aningaasaateqarfimmiit aningaasaliissutissanik siusinnerusukkut eqqaaneqareersutut, tamanna

⁸ § 2, imm. 1, Missingersuusiortarnermut Naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi. Aalajangersagaq atorunnaarsikkallagaavoq 31. december 2021-ip tungaanut, tak. nr. 6, Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 24, 28. november 2018-imeersumi. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassaq Qasigiannuganik/ Aasiannik pilersuisussaaq taamaattoq aatsaat 2021-ip kingorna aallartinneqassaaq.

aningaasanik attartornissamik pisariaqartitsinermik annikinnerulersitsisussaammat. Taamatut aningaasaliissutininuussisoqarnissaa pisariaqartitsiviussaaq Inatsisartunit imaluunniit Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaannit akuersissuteqartoqarnissaanik.

5.3 Aningaasalersuinissami periusissiaq 3: Aningaasanik katersisarneq nukissiuuteqarnermut akitsuut immikkut atugassiaasoq atorlugu

Aningaasalersuinissami periusissiaq 3 tassaassaaq ingerlaavartumik sipaaruteqarluni sanaartugassanut aningaasaliissutissanik katersineq, imaalillugu Nukissiorfiit aningaasanik tigeriaannarnik pisariaqartitsinerat nukissiuuteqarnermut sanaartukkanut matussuserneqartassasoq nukissiuutinut akitsuummik immikkut siunnerfilikkamik ingerlaaqartumik akiligassiisarnikkut. Aningaasalersuinissami periusissiaq 3 taamaasilluni piunasaqarpoq atuisartut erngup nukinganut nukissiorfissanik suliniutit aningaasalersugarissagaat, innaallagissiorfiup atortuulersinneqarnissaa sioqqullugu pisartumik. Aaqqiissut taamaattoq isumaqarpoq atuisartut qaffasinnerusumik akiluiteqartassasut piffissami aningaasalersuiffiusumi, kisiannili ungasinnerusumut akit appasinnerusut misigisassallugit.

Ingerlaavartumik aaqqissuussamik katersineq sanaartugassanut aningaasaliissutaajumaartunik assersuutigalugu immikkut tassaasinnaavoq nukissiuutinut akitsuut Nukissiorfinniit akiligassiissutigineqartartoq Nunatta Karsia sinnerlugu, assersuutigalugu atuinermut akiliummut ilassutitut, innaallagissamut, imermut aamma kiassarnermut.

Taamatut akitsuutit immikkut siunnerfillit atorlugit aningaasanik katersisarneq piunasaqaateqassaaq inatsisitigut tunngavissinneqarnissamik, immikkullu akitsuutitut siunnerfilimmik atugassaalluni, nukissiuutinut piujuaannartitsisunut.

Suli ingerlaqqittumik periarfissaassaaq Sanaartugassanut aamma Aserfallatsaaliinermut Aningaasaateqarfimmiit aningaasaliissutissanik atugassiinnaaneq, aningaasaliissutissat ilassutitut aningaasaliissuteqarnikkut nuunneqarpata, Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaannit akuerineqartussamik.

5.4 Aningaasalersuinissami periusissiaq 4: Nukissiorfiit aktiaatileqatigiiffittut immikkoortunngortinnerat

Aningaasalersuinissami periusissiami 4-mi pineqarpoq Nukissiorfiit aktiaatileqatigiiffinngorlugu aaqqissuunneqarnissaat. Tamatumuuna periarfissaalissaaq avataaniit aningaasanik attartornikkut Nunatta Karsia avaqqullugu aningaasalersuisinnaaneq. Taamaaliornikkut saneqqunneqarsinnaapput killilersuutaasut missingersuusiortarnermut inatsimmiittut aningaasanut inatsisip ukiut 4-at iluanni aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiissitsisarnissamik⁹.

⁹ § 2, imm. 1, Missingersuusiortarnermut Naatsorsuusiornermullu inatsimmi. Aalajangersagaq atorunnaarsikkallagaavoq 31. december 2021-ip tungaanut, tak. nr. 6 Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 24, 28. november 2018-imeersumi. Erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliassaaq Qasigianguanik/ Aasiannik pilersuisussaaq taamaattoq aatsaat 2021-ip kingorna aallartinneqassaaq.

Aallarniutitut Sanaartornermut Aserfallatsaaliinermullu Aningaasaateqarfimmit aningaasaliisutit sulii atorineqanngitsut Nukissiorfiit A/S-inngorlugit aktiaatileqatigiiffinngortinnerannut atorineqassapput. Aningasaliissutillu taakkua tamatuma kingorna atorineqassallutik Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allineqarneranut aningaasartuutissanut annikillisaatitut, kiisalu Nuummi innaallagissap aqquataasa annertusaavigineqarnerinut, kiisalu innaallagissamoortunut imermik kissaavinnut aamma innaallagissamut ikkuffilersuineranut. Taamaaliornikkut qularnaarneqassaaq aningaasanik kaaviaartitsinerup annertunerulernissaa innaallagissamik qamittakkamik tunisinerup annertunerulersinneratigut, aningaasalersuinissaq sinnera annikinnerulersikkumallugu

Nukissiorfiit aktiaatileqatigiiffinngortinneqarsinnaaneranni aallaavittut tunngaviuvoq inatsisitigut tunngavissamik il.il. pilersitsisoqarnissaa. Kiisalu aamma aktiaatileqatigiiffinngortitsineq ilaatigut aamma piumasaqassaaq Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 6. november 1997-imeersup aamma Imerk pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 19. november 2007-imeersup il.il. pissutsinut nutaanut naleqqussarneqarnissaat, pilersuinerup ingerlatseqatigiiffimmit ingerlaneqalerfigisaani, imminut aquttutut ingerlatsiviujunnaarluni.

5.5. Aningaasalersuinissami periusissiaq 5: Erngup nukinganik nukissiorfiit immikkoortinneqarneri aktiaatileqatigiiffik "Greenland Hydro A/S"

Aningaasalersuinissami periusissiaq 5 aningaasalersuinissami periusissiamit 4-mit allaanerussuteqarpoq Nukissiorfiit tamarmiusut aktiaatileqatigiiffittut aaqquissuunneqassanngimmata, kisianni taamaallaat Nukissiorfiit erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiornermik ingerlatsinerat, ingerlatseqatigiiffinngorlugi immikkoortinneqartoq. Aningaasalersuinissami periusissiami 5-imi tassaassaaq "Greenland Hydro A/S" sanaartortuullunilu aningaasalersuisuusooq erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik, ilaatigut avataaniit aningaasanik attartortarnikkut.

Taamaaliornikkut anguneqassaaq ingerlatsivik niuernikkut assigiissumik tunngaveqartoq erngup nukinganik suliaqartoq. "Greenland Hydro A/S" taamaaliortoqarpat Nukissiorfinnut isumaqatigiissuteqassaaq sarfamik tunisaqartarnissamik piffissamut ungasissumut aalajangersimasumik akileqartussamik, pingaarnertut matussusiisussamik aningaasat attartugaasimasinnaasut erngup nukinganik nukissiorfiliornernut nutaanut.

Aaqquissuussineq taanna assinguvoq atorineqartumut Nuummi aamma Ilulissani timmisartunut mittarfiliornerni aningaasarsiornikkut imminnut akilersinnaasussamik. Timmisartut mittarfissaat illoqarfinni taakkunani marlunni imminut akilersinnaasumik suliniutitut isigineqarput, sananeqassallutik, aningaasalersorneqassallutik, pigineqassallutik aamma ingerlanneqassallutik Kalaallit Airport International A/S-imit, timmisartut mittarfiisa sinneri pigineqarlutillu ingerlanneqartut Kalaallit Airports Domestic A/S-imit aamma Mittarfeqarfii.

Erngup nukinganik nukissiorfiit immikkut ingerlatseqatigiiffimmut immikkoortinneranni iluaqutissat tassaassapput niuernikkut tunngavissamik pisariinnerusumik akimullu ersinnerusumik pilersitsisoqarnissaa, periarfissiisussamik aningaasanik attartornissamut aningaasalersuutikinnerusumik.

Misilittakkat timmisartunut mittarfiliornissamut suliniummik aaqquissuussinermi takutippaat aningaasalersuisartut avataaneersut nalorninaataasinnaasunut annikinngitsunik akiliuteqartitsisartut attartortitsissagaangamik ingerlatseqatigiiffinnut niuernikkut aaqquissuusaanermi ersernerluttumik suliaasuut.

Suliffeqarfiit imminnut ingerlattut, assersuutigalugu Mittarfeqarfiit aamma Nukissiorfiit assersuutissaapput suliassamikkut akuleriinnik assigiinngiaartunik pisussaaffeqartarnermikkut, nukissiuuteqarnikkut aamma imermik pilersuinikkut, nunaqarfinni aamma isorliunerusuni, aammali erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfissuarnut nunatsinni illoqarfinnik annernik pilersuisunut.

Pissutsit taamaannerisa pissutissaqartippaat immikkoortitsinissaq piginnittuunermik, ingerlatsinermik aamma aningaasalersuineramik erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfinnik, ingerlatseqatigiiffimmut – aktiaatileqatigiiffimmut immikkoortumut. Ingerlatseqatigiiffik taamaattoq ersarissunik nalilinnik pigisaqassaaq ajornaatumik suliffeqarfiup pigisaanik oqimaaqatigiissitsinerni tunngaviusussanik.

Aningaasalersuinissami periusissiami 4-misulli pisariaqassaaq aktiaatileqatigiiffik Greenland Hydro pillugu immikkut inatsisunik tunngavissanik suliaqartoqarnissaa. Kiisalu aamma aqqissuussinermik allanquineq qularnanngitsumik pisariaqartitsissaaq Nukissamik pilersuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 6. november 1997-imeersup naleqqussarneqarnissaa, imaalillugu inatsisit naleqqussarneqassallutik pilersuineq ingerlatseqatigiiffimmeersoq imminut ingerlattumeersumit pinnani tunngavigalugu.

5.6. Aningaasalersuinissami periusissiaq 6: BOT – Build, Operate/Own & Transfer

Aningaasalersuinissami periusissiaq 6 tunngaveqarpoq Nukissiorfiit piginnaatinneqarnissaannik isumaqatigiissuteqarnissamut ingerlatsisussanut allanut sanaartornissamut, ingerlatsinissamut aammalu tigooraasoqarnissaanut nukimmik piujuaannartitsinikkut pilersinneqartumik.

Tamanna ilaatigut periarfissaassaaq tunngaviusussatut leasing-imut (allat pigisaanik atugaqarnermut isumaqatigiissut) aamma ingerlatsinermut isumaqatigiissuteqarnissamut, ingerlatsisunut namminersortunut aamma pisortat ingerlatseqatigiiffiutaannut, kiisalu soraarnerussutisiaqartitsisarnermut ingerlatseqatigiiffinnut. Tamatumani assersuutigalugu eqqarsaatigineqarpoq BOT (Build, Operate and Transfer), BOOT (Build, Own, Operate and Transfer) imaluunniit assingusumik aqqissuussineq, suleqatigisassat avataaneersut aningaasalersuinissamik il.il. suliassanik pisussaatinneqarnerat.

Aqqissuussineq nalinginnaasoq tassaagajuppoq ingerlatseqatigiiffiup namminersortup sanaartornera, aningaasalersuisuunera aamma ukiuni aalajangersimasuni nukissiuuteqarfimmik ingerlatsisuunera, ilutigisaanillu Nukissiorfinnut isumaqatigiissuteqarnera innaallagissamik aalajangersimasumik annertussusilimmik tigooraanissamik piffissami aalajangersimasumi, siumoortumik akiusussatut aalajangeriikkamik tunngaveqartumik.

Piffissap isumaqatigiissuteqarfiusup qaangiunnerani nukissiorfik sanaartorneqarsimasoq Nukissiorfinnut tunniunneqassaaq. Pingaaruteqarpoq taamatut aqqissuussinermi neqeroortitsisarnermi malittarisassat nalinginnaasut malinneqarnissaat, qularnaarneqassasorlu ingerlatseqatigiiffiup taamaattup pisariaqartumik annertussuseqarnissaa, aningaasalersuisinnaanermillu aamma pisariaqartumik pigisaqarnissaa, qularnaarneqassasorlu isumaqatigiissup atortuunissaa ukiuni quliniit 30-inut. Qularnaarneqarsimassaaq suleqatigisassap pineqartutut ittup pisussaaffeqarsinnaanera isumaqatigiissummik taamaattumik naammassinninnissamut, piffissami isumaqatigiissutip atuuffigisaani tamakkiisumi, pisortani pilersuisumut tunniussisoqarnissaata tungaanut.

Taamatut aaqqissuussisoqarsinnaananut aallaavittut piumasaqaataassaaq aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani imaluunniit immikkut tamatumunnga inatsimmi tunngavissiisoqarsimanissaa.

Ilanngussaq – Mianernarneranut nalilersuutit

Mianernartut

Tunggaviusoq	Mio. DKK
Nuummi maannakkut naliga	465
Qasigiannuguit aamma Asiaat maannakkut naliga	-217
Suliniut ataatsimut maannakkut naliga	248

Mianernarneranut nalilersuut CAPEX (pitsanngoriarneq/ajornerulerneq tunggaviusumut naleqqiullugu) mio. DKK-ngorlugu	-15%	-10%	-5%	5%	10%	15%
Mianernarneranut nalilersuutit maanna naliga CAPEX Nuuk	212	142	71	-71	-142	-212
Maannakkut naligata mianernarneranut nalilersuutit CAPEX Q&A	186	124	62	-62	-124	-186
Katinneri	398	266	133	-133	-266	-398

Oliap akigata/annertussusaata mianernarneranut nalilersuutit (pitsaanerulerneq/ajornerulerneq tunngaviusoq aallaavigalugu) mio. DKK-inngorlugu	-30%	-10%	-5%	5%	10%	15%

Mianernarneranut nalilersuutit ikummatissap akii/annertussusaat Nuuk	-380	-127	-63	63	127	190
Mianernarneranut nalilersuutit ikummatissap akii/annertussusaat Qasigiannguut og Aasiaat	-213	-71	-35	35	71	106

Innuttaasut amerliartornerat Nuuk	-4,78%	-3,00%	-1,50%	1,50%	3,00%	4,78%

Innuttaasut amerliartorneri assigiinngitsut aallaavigalugit maannakkut naligat mio. DKK-ngorlugu	-29	116	267	675	951	1.360
2030-mi innuttaasut	10.493	12.864	15.229	21.184	24.894	30.057

Innuttaasut amerliartornerat Qasigiannguut og Aasiaat	-3,00%	-1,50%	0,00%	1,50%	miss. 2,2%	3,00%

Innuttaasut amerliartorneri assigiinngitsut aallaavigalugit maannakkut naligat mio. DKK-ngorlugu	-427	-333	-217	-76	0	97
2030-mi innuttaasut	3.066	3.630	4.287	5.050	5.446	5.934